

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Plan wdrażania Centrum Usług Społecznych w Gminie Stawiski

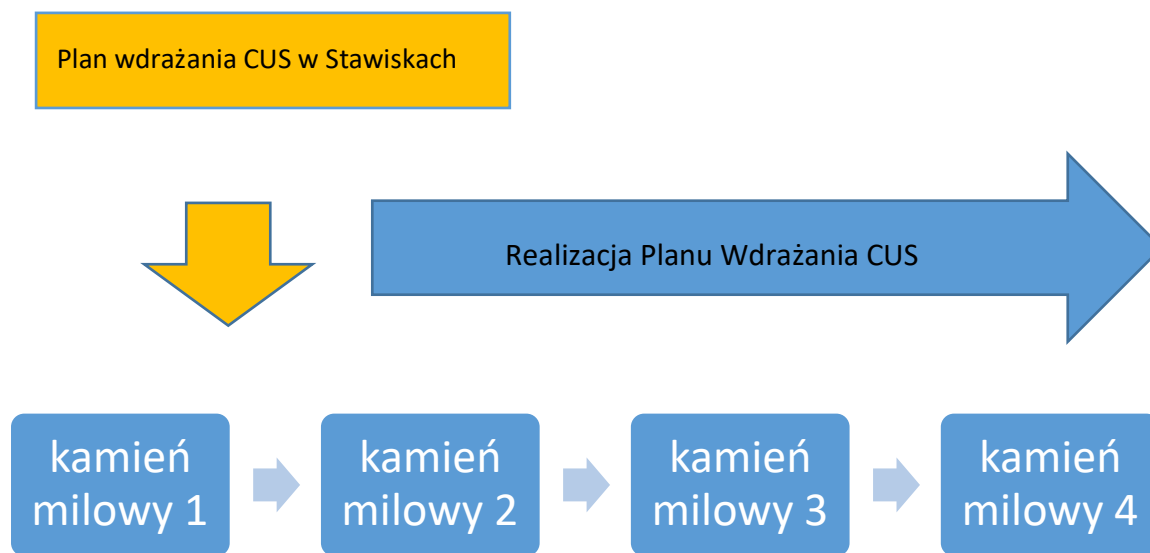
STAWISKI, 02.2021

Plan wdrażania opracowano w ramach projektu pt.: „Centrum Usług Społecznych w Gminie Stawiski”, numer projektu POWR.02.08.00-00-0071/20, współfinansowanego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, Numer i nazwa Działania: 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym

1.	Wstęp	4
2.	Partycypacyjny charakter Planu wdrażania	6
3.	Diagnoza obecnego stanu świadczenia usług społecznych i potrzeb mieszkańców	8
4.	Katalog usług społecznych planowany do wdrożenia w ramach pilotażu	14
5.	Cele, jakie mają być osiągnięte w ramach działania CUS i sposoby pomiaru stopnia ich osiągnięcia	17
6.	Sposób zarządzania CUS	20
7.	Plan podnoszenia kwalifikacji i nabycia umiejętności przez zespół wdrażający CUS	27
8.	Sposoby promocji i informacji nt. działania CUS	29
9.	Sposób pozyskiwania i zarządzania informacjami przydatnymi dla potencjalnych klientów CUS.....	32
10.	Założenia do Programu Usług Społecznych	33
11.	Przygotowanie planu organizowania społeczności lokalnej w ramach aktywności CUS.....	36
12.	Strukturyzacja indywidualnych planów usług społecznych.....	38
13.	Sposoby testowania oraz określenie rezultatów testowania.....	39
14.	Plan i sposób monitorowania usług świadczonych w ramach CUS	43
15.	Określenie pakietu dokumentów, który powstanie w wyniku testowania modelu CUS.....	48
16.	Plan finansowy	50
17.	Zasady współpracy między jednostkami zajmującymi się świadczeniami i usługami	52
18.	Załączniki	55

1. Wstęp

Plan Wdrażania CUS w Gminie Stawiski jest dokumentem określonym w regulaminie konkursu „Wsparcie tworzenia centrów usług społecznych i rozwój dostarczanych przez nie usług” nr konkursu: POWR.02.08.00-IP.03-00-001/20 ogłoszonego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Zgodnie z założeniami konkursu, projekty tworzenia centrów usług społecznych uwzględniają realizację 4 kamieni milowych.

Kamień Milowy nr 1 (trwający ok. 4 miesięcy) to wypracowanie Planu wdrażania CUS i przedstawienie dokumentu Radzie Programowej. Plan został przygotowany we współpracy z przedstawicielami społeczności lokalnej.

Kamień Milowy nr 2 (trwający 12 miesięcy) to realizacja niniejszego Planu Wdrażania CUS w Stawiskach i świadczenie usług społecznych, z uwzględnieniem usług świadczonych w środowisku lokalnym (zasada deinstytucjonalizacji) oraz monitoring przebiegu testowania. Wnioski z monitoringu testowania CUS zostaną wykorzystane do aktualizacji Planu Wdrażania CUS w Stawiskach.

Kamień Milowy nr 3 (trwający 10 miesięcy) to aktualizacja i realizacja Planu Wdrażania CUS i świadczenia usług społecznych, z uwzględnieniem usług świadczonych w środowisku lokalnym, po uwzględnieniu wniosków z monitoringu działań.

Kamień Milowy nr 4 (trwający 3 miesiące) to przegląd działań projektu. W oparciu o wyniki przeglądu zostaną wypracowane wnioski z realizacji Planu Wdrażania CUS i przedłożony Radzie Programowej pakiet produktów powstałych w wyniku testowania rozwiązania modelowego.

Niniejszy dokument - Plan Wdrażania CUS - stanowi główny rezultat pierwszego kamienia milowego. Zgodnie z założeniami regulaminu konkursu Plan składa się z następujących elementów:

- ❁ Diagnoza obecnego stanu świadczenia usług społecznych, potrzeb mieszkańców w tym zakresie oraz zasobów potencjalnych partnerów w zakresie realizacji usług społecznych,
- ❁ Planowany katalog usług społecznych do wdrożenia w ramach pilotażu,
- ❁ Cele, jakie mają być osiągnięte w ramach działania CUS i sposoby pomiaru stopnia ich osiągnięcia,
- ❁ Plan podnoszenia kwalifikacji nabycia umiejętności przez zespół wdrażający CUS,
- ❁ Sposoby promocji i informacji nt. działania CUS w odniesieniu do poszczególnych grup odbiorców usług społecznych oraz opis planowanych do zastosowania metod docierania do potencjalnych odbiorców,
- ❁ Sposób zarządzania CUS,
- ❁ Sposób pozyskiwania i zarządzania informacjami przydatnymi dla potencjalnych klientów CUS,
- ❁ Założenia do Programu usług społecznych,
- ❁ Przygotowanie planu organizowania społeczności lokalnej w ramach aktywności CUS,
- ❁ Propozycja strukturyzacji indywidualnych planów usług społecznych,
- ❁ Sposoby testowania oraz określenie rezultatów testowania,
- ❁ Plan i sposób monitorowania usług świadczonych w ramach CUS,
- ❁ Określenie pakietu dokumentów, który powstanie w wyniku testowania założonego w projekcie modelu CUS,
- ❁ Plan finansowy,
- ❁ Zasady współpracy między jednostkami zajmującymi się świadczeniami i usługami.

2. Partycypacyjny charakter Planu wdrażania

Partycypacja, czyli uczestnictwo, jest to sposób na aktywne branie udziału w wydarzeniach, które dotyczą potencjalnie wszystkich mieszkańców, to możliwość zabierania głosu, uczestniczenia ludzi w działaniach i decyzjach. Dlatego też od początku prace zarówno nad strategią, jaki i planem były prowadzone w sposób partycypacyjny.

Pierwszym działaniem była diagnoza potrzeb i problemów społecznych gminy Stawiski, która miała charakter partycypacyjny i była tworzona z udziałem przedstawicieli lokalnych liderów i społeczności lokalnej. Udział mieszkańców oraz liderów w procesie opracowania diagnozy przebiegał w następujący sposób:

- ✿ został wyodrębniony zespół ds. diagnozy, w skład którego weszli przedstawiciele urzędu miejskiego, rady miejskiej, ośrodka pomocy społecznej, gminnego ośrodka kultury i sportu oraz lokalnych organizacji pozarządowych – zespół o charakterze roboczym, nieformalnym oraz otwartym;
- ✿ mieszkańcy wzięli udział w badaniu ankietowym;
- ✿ z liderami zostały przeprowadzone wywiady indywidualne pogłębione, a także zintegrowany wywiad grupy.

Opracowanie diagnozy z udziałem i głosem mieszkańców, liderów jest ważne, gdyż zapewnia wsparcie władzy oraz obywateli we wspólnym podejmowaniu decyzji.

Diagnoza ma w Planie Wdrażania CUS do spełnienia kilka istotnych zadań:

- ✿ jest źródłem wiedzy na temat najistotniejszych potrzeb i problemów mieszkańców gminy Stawiski;
- ✿ identyfikuje i opisuje potencjały mieszkańców oraz lokalnych instytucji i organizacji w obszarze usług społecznych;
- ✿ stanowi podstawę wyodrębniania poszczególnych usług świadczonych w ramach CUS, na podstawie zestawienia dotychczas realizowanych usług oraz potrzeb wskazanych w ankietach i wywiadach;
- ✿ rekomenduje sposoby zapewnienia wysokiej jakości usług w ramach CUS.

Biorąc pod uwagę rolę diagnozy i wskazane powyżej zadania, warto podkreślić, że partycypacja sprzyja rozwojowi demokracji lokalnej (poprzez wzmocnienie oddolnych inicjatyw obywatelskich), pobudzeniu i integracji środowisk lokalnych, dzięki podejmowaniu wspólnych działań. Jest również skutecznym sposobem na rozwiązanie kontrowersyjnych problemów: daje możliwość wysłuchania opinii wszystkich zainteresowanych osób, „rozbrojenia” lokalnych konfliktów i zbudowania kompromisu. Taki proces sprzyja osiągnięciu celów powstawania CUS w zakresie integracji oraz rozwój i poszerzenie dostępności usług społecznych, tak by stanowiły one odpowiedź na konkretne potrzeby osób, rodzin, grup społecznych oraz ogółu mieszkańców.

Tworzenie Planu Wdrażania CUS w Gminie Stawiski także miało charakter partycypacyjny. Do udziału w tworzeniu Planu Wdrażania CUS w Gminie Stawiski zaproszono przedstawicieli lokalnych organizacji pozarządowych w tym: kół gospodyń wiejskich, OSP oraz organizacji prowadzących działania na rzecz młodzieży oraz seniorów.

Również zarządzanie Centrum Usług Społecznych w Stawiskach będzie miało charakter partycypacyjny. Oprócz kluczowych stanowisk i struktury operacyjnej zaplanowano stworzenie Rady Społecznej CUS, w skład której wejdą także przedstawiciele odbiorców usług. Zarządzanie sieciowe z uwzględnieniem stanowiska odbiorców usług oraz realizatorów usług pozwoli na stworzenie adekwatnej do potrzeb oferty oraz zapewni jakość merytoryczną usług. Więcej na temat Rady CUS jest w części dotyczącej zarządzania CUS.

3. Diagnoza obecnego stanu świadczenia usług społecznych i potrzeb mieszkańców

Zgodnie z założeniami projektu „Centrum Usług Społecznych w Gminie Stawiski” diagnoza ma na celu zaplanowanie działań związanych z usługami użyteczności publicznej w gminie. W ramach diagnozy wykorzystano rozwiązania mające na celu zweryfikowanie poziomu świadczenia usług społecznych na terenie Gminy Stawiski. Przedmiotem badania było określenie głównych problemów społecznych występujących w gminie, określenie głównych interesariuszy oraz opisanie dotychczas świadczonych usług. Diagnoza była prowadzona w oparciu o różnorodne metody i techniki badawcze zgodnie z opisaną metodologią.

Wykorzystane zostały następujące metody i techniki badawcze:

- analiza danych zastanych, w tym: dane zastane pochodzące ze sprawozdań z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Stawiskach, Głównego Urzędu Statystycznego, Powiatowego Urzędu Pracy w Kolnie, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kolnie oraz na podstawie programów i dokumentów strategicznych tj. Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Stawiski, Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019 – 2021, Programu współpracy Gminy Stawiski z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami w rozumieniu przepisów ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2019 rok, Programu Wspierania Rodziny w Gminie Stawiski na lata 2017-2019, Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stawiski na lata 2018 – 2020,
- badania ilościowe – ankieta w wersji elektronicznej,
- badania jakościowe – praca grupy roboczej, zogniskowane wywiady grupowe i indywidualne, opisy studiów przypadków (case study).

Zastosowanie zróżnicowanych metod badawczych pozwoliło na sformułowanie wniosków oraz rekomendacji. Ponadto w trakcie tworzenia diagnozy przeprowadzono konsultacje z mieszkańcami gminy i głównymi interesariuszami usług społecznych. Dokument „Diagnoza potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych w Gminie Stawiski” stanowi załącznik nr 1 do Planu Wdrażania CUS w Stawiskach

Poniżej przedstawiamy główne wnioski i rekomendacje wynikające z diagnozy, które wykorzystano przy tworzeniu Planu Wdrażania CUS w Stawiskach.

GRUPY DOCELOWE CUS

Priorytetowymi grupami docelowymi, które powinny zostać objęte wsparciem w ramach CUS są:

- ☼ dzieci i młodzież,
- ☼ osoby z niepełnosprawnościami (w tym dzieci z niepełnosprawnościami i ich rodzice/rodzeństwo oraz dorosłe osoby z niepełnosprawnościami),
- ☼ seniorzy.

REKOMENDACJA

Grupy docelowe wskazane w badaniach pokrywają się z diagnozą wstępną wykonaną w trakcie opracowywania projektu. Rekomenduje się zatem objęcie wsparciem wskazanych grup docelowych: dzieci i młodzieży, osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów. Ważne jest także dokładne dobranie i zróżnicowanie usług w ramach CUS do potrzeb tych grup odbiorców.

DZIECI I MŁODZIEŻ

- w grupie dzieci i młodzieży głównymi problemami dostrzeganymi przez mieszkańców oraz liderów społecznych są: brak zorganizowanych form spędzania czasu wolnego, zaniedbania wychowawcze ze strony rodziców, brak miejsc spotkań. Są to typowe problemy wynikające z wielkości miejscowości (ograniczony dostęp do zajęć pozalekcyjnych, mniejsza oferta tych zajęć w porównaniu do większych miejscowości oraz wzorce wychowawcze preferujące obowiązki zawodowe np. związane z prowadzonym gospodarstwem rolnym ponad rozwój osobisty w tym rozwój dzieci);
- jednocześnie należy zaznaczyć, że widząc te negatywne zjawiska i deficyty respondenci badań ankietowych oraz liderzy widzą także konkretne rozwiązania: organizacja miejsc spędzania czasu dla dzieci i młodzieży, organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz potrzeby organizacji warsztatów rozwijających zainteresowania;
- jednocześnie należy zaznaczyć, że oferta zajęć oferowanych w domu kultury jest dostępna oraz nieodpłatna (być może zatem jest niedostosowana do potrzeb i oczekiwań odbiorców)
- w wywiadach pojawiły się także głosy mówiące o tym, że część rodziców wolałaby, aby oferta zajęć pozalekcyjnych była dostępna w Stawiskach, ponieważ aktualnie są zmuszeni dowozić dzieci na zajęcia do Łomży lub Kolna.

REKOMENDACJE:

1. Konieczne jest planując działania CUS lub też kolejne lata działalności CUS pogłębić wiedzę na temat problemów społecznych dzieci i młodzieży badając z jednej strony dzieci i młodzież z drugiej zaś strony nauczycieli. Określone w badaniach ilościowych problemy mogą nie dawać pełnego obrazu, są to bowiem opinie osób dorosłych, najczęściej mających kontakt jedynie z dziećmi w rodzinie. Obraz problemów w optyce dzieci i młodzieży oraz pedagogów i nauczycieli pozwoliły na pełniejszy obraz i skuteczniejsze działania.
2. Rekomenduje się w ramach tworzonego Centrum Usług Społecznych utworzenie miejsca integracji i edukacji dzieci i młodzieży np. w formie Klubu Młodzieżowego łączącego funkcje świetlicy środowiskowej oraz inne szersze rozwiązania. Miejsce takie mogłoby pełnić funkcje opiekuńcze (po zajęciach lekcyjnych, w dni wolne od nauki szkolnej, w ferie i wakacje), wspomagające (pomoc w odrabianiu lekcji, wspomaganie kompetencji kluczowych np. matematycznych, językowych), rozwijające umiejętności społeczne (warsztaty umiejętności społecznych), dbanie o właściwy rozwój psychoruchowy (gimnastyka korekcyjna, zajęcia ogólnorozwojowe sportowe).
3. Rekomenduje się aby dostęp do tego typu miejsca i usług był możliwie szeroki, tak aby było to rzeczywiste miejsce edukacji i integracji, a nie miejsce „stygmatyzujące” dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.
4. Rekomenduje się, aby tworzone miejsce służące potrzebom dzieci i młodzieży było dostępne także dla dzieci o specjalnych potrzebach (bez barier architektonicznych, dostosowane do potrzeb dzieci z dysfunkcjami wzroku i słuchu a także dzieci ze spektrum autyzmu).
5. Prowadząc działania na rzecz dzieci i młodzieży, rekomenduje się uwrażliwianie jej na działalność społeczną, wolontariat, konieczna jest współpraca ze szkołami działającymi na terenie gminy.
6. Ważne jest także rozszerzanie programów stypendialnych, wspieranie edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży uczęszczających do szkół podstawowych w rozwijaniu ich uzdolnień i zainteresowań oraz stwarzanie możliwości udziału w powiatowych, wojewódzkich i ogólnopolskich imprezach (np. olimpiadach, konkursach, festiwalach, turniejach itp.) - motywowanie dzieci i młodzieży do podejmowania działań mających na celu odkrycie własnych uzdolnień oraz ciągłej pracy nad rozwijaniem talentów i pogłębianiem wiedzy. Stwarzanie pozytywnych wzorców dla społeczności uczniowskiej i motywowanie rodziców do wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży.

SENIORZY

- zdaniem badanych głównymi problemami dotyczącymi seniorów w gminie Stawiski są następujące problemy: choroby, problemy z transportem, przemieszczaniem się np. z dojazdem do lekarza, samotność, izolacja osób starszych oraz pogarszająca się sytuacja finansowa osób starszych;
- jeśli chodzi o pomysły na poprawienie sytuacji seniorów do najczęściej występujących odpowiedzi należy zaliczyć: zwiększenie dostępu do usług zdrowotnych, zapewnienie dojazdu do specjalistów w celach zdrowotnych, udostępnienie sprzętu wspomagającego funkcjonowanie i rehabilitację oraz opiekę, rozszerzenie usług opiekuńczych dla osób starszych. Odpowiedzi są analogiczne do tych wskazanych w pytaniu dotyczącym problemów osób starszych, gdzie najwięcej wskazań otrzymał problem związany z sytuacją zdrowotną seniorów (jako najczęstszy problem wskazano choroby). Wyniki badania potwierdzają trendy ogólnopolskie. Starzejące się społeczeństwo wymaga od władz i systemu wsparcia zmiany w podejściu do usług zdrowotnych i opiekuńczych zwłaszcza tych indywidualnych, specjalistycznych oraz w miejscu zamieszkania osób starszych;
- w wywiadach indywidualnych pogłębiona została kwestia wsparcia seniorów. Wskazano przede wszystkim brak w gminie dostępu do lekarzy specjalistów, w tym w szczególności do ginekologa, geriatry a także do rehabilitacji;
- jednocześnie podkreślano problemy z dojazdem do specjalistów. W jednym z wywiadów określono ten problem w następujący sposób „transport publiczny jest niewystarczający, często ludzie starsi muszą „wynajmować” sąsiadów aby dotrzeć do lekarza specjalisty”.

REKOMENDACJE

1. Usługi świadczone w ramach CUS kierowane do seniorów powinny być świadczone dwutorowo:
 - a) Usługi związane z profilaktyką o ochroną zdrowia np. specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, dostęp do rehabilitacji (np. poprzez wyposażenie w ramach CUS gabinetu rehabilitacyjnego oraz zatrudnienie specjalisty rehabilitanta), organizacja wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego oraz wspomagającego leczenie, zapewnienie transportu do lekarzy specjalistów.
 - b) Usługi związane z przeciwdziałaniem izolacji osób starszych np. poprzez rozszerzenie oferty klubu seniora (zajęcia psychoruchowe, rozwijające zainteresowania, integracyjne, działania profilaktyczne np. dostęp do porad dietetyka).
2. W ramach usług kierowanych do seniorów konieczna jest współpraca CUS z innymi podmiotami realizującymi działania do seniorów np. Kołami Gospodyń Wiejskich, lokalnymi stowarzyszeniami

OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

- osoby z niepełnosprawnościami zostały podzielone na dwie grupy: dorosłe osoby z niepełnosprawnościami oraz rodziny z dzieckiem z niepełnosprawnościami;
- problemy jakich doświadczają - zdaniem respondentów - dorosłe osoby z niepełnosprawnościami – mieszkańcy gminy to brak miejsc i ofert pracy, utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych oraz bariery architektoniczne;
- główne problemy opiekunów osób z niepełnosprawnościami, w tym rodzin z dzieckiem z niepełnosprawnością to: zmęczenie psychiczne, zmęczenie fizyczne, trudności finansowe, ograniczone możliwości pracy i rozwoju osobistego;
- pogłębiona analiza problemów rodzin z dzieckiem z niepełnosprawnościami wskazała następujące problemy: zapewnienie dostępu do rehabilitacji, zapewnienie wsparcia zdrowotnego – specjalistycznego, diagnoza w kontekście sytuacji zdrowotnej, integracja ze środowiskiem rówieśniczym, zapewnienie adekwatnej, dostosowanej do potrzeb dziecka edukacji, zagospodarowanie czasu wolnego, zapewnienie działań rozwijających zainteresowania;
- wskazanymi przez uczestników badania pomysłami na działania przeciwdziałające negatywnym zjawiskom odnoszącym się do obszaru niepełnosprawności, które powinny być podjęte w ramach tworzonego Centrum Usług Społecznych są: opieka wytchnieniowa w formie grupowej np. dzienny dom pobytu, zajęcia rozwijające i edukacyjne kierowane do osób z niepełnosprawnościami, wsparcie psychologiczne kierowane do osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin, wsparcie w rehabilitacji w miejscu zamieszkania, opieka wytchnieniowa indywidualna.

REKOMENDACJE

1. Skala zjawiska niepełnosprawności w gminie (liczba osób z niepełnosprawnościami) jest stosunkowo niewielka, organizacja dziennej stacjonarnej opieki jest zatem nieefektywna kosztowo, wskazana jest natomiast organizacja opieki wytchnieniowej kierowanej do rodzin w miejscu zamieszkania np. zapewnienie opieki przez kilka godzin w tygodniu w miejscu zamieszkania lub też zapewnienie opieki wytchnieniowej stacjonarnej w porozumieniu z sąsiednimi gminami (koszt ośrodka wsparcia byłby rozłożony na kilka gmin).
2. W przypadku dzieci z niepełnosprawnościami należy dążyć do starań, aby mogły uczestniczyć w usługach kierowanych do ogółu dzieci – miejsce pozbawione barier architektonicznych, zapewniających usprawnienia sensoryczne dla dzieci z dysfunkcją wzroku, słuchu oraz z zaburzeniami ze spektrum autyzmu. Organizacja dodatkowej osoby wspomagającej/asystenta w zajęciach.
3. Osoby z niepełnosprawnościami mogłyby korzystać z gabinetu rehabilitacyjnego oraz wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego podobnie jak grupa seniorów (grupa priorytetowa)
4. Rekomenduje się zapewnienie opieki psychologicznej, w razie potrzeby grupy wsparcia opiekunów osób z niepełnosprawnościami
5. Dorosłe osoby z niepełnosprawnościami powinny być wspierane np. poprzez asystentów osób z niepełnosprawnościami na rynku pracy, konieczna jest współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy, Zakładem Aktywności Zawodowej, pomoc w znalezieniu zatrudnienia, pomoc z zapewnieniem dojazdu do miejsca pracy.

RODZINY

- wnioski w obszarze badania **sytuacji rodzin** w gminie: negatywne zjawiska odnoszące się do funkcjonowania rodzin w gminie to: nałogi w tym głównie uzależnienie od alkoholu, dysfunkcyjność rodzin - bezradność opiekuńczo-wychowawcza, bezrobocie, zaniedbywanie dzieci, rozpad więzi rodzinnych, problemy z dostępem do usług zdrowotnych;
- pomysły na działania przeciwdziałające negatywnym zjawiskom dotyczącym rodziny to: organizacja miejsc spędzania wolnego czasu, organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, profilaktyka uzależnień. Respondenci dostrzegli także konieczność takich działań jak: wsparcie asystenta rodziny, pomoc psychologa, dostęp do badań profilaktycznych, czy też warsztaty rozwijające zainteresowania.

REKOMENDACJE

1. Wspieranie rodzin powinno przede wszystkim dotyczyć działań profilaktycznych – profilaktyka antyalkoholowa oraz wspieranie specjalistyczne uzależnionych i współuzależnionych.
2. Wsparcia wymagają także umiejętności wychowawcze rodziców. Mogłyby one być realizowane w oparciu o rozszerzenia działalności Klubu Młodzieżowego o grupę wsparcia/akademię rodziny – cykliczne zajęcia dla rodziców.

4. Katalog usług społecznych planowany do wdrożenia w ramach pilotażu

Rosnące wraz z rozwojem gospodarczym i społecznym oczekiwania obywateli odnośnie do warunków i jakości życia oraz nowe wyzwania rozwojowe i demograficzne generują poszukiwanie rozwiązań, które umożliwią szeroki dostęp do usług społecznych na poziomie lokalnym. Ma to szczególne znaczenie w gminach wiejskich i miejsko – wiejskich o rozproszonym charakterze, ograniczeniach komunikacyjnych, niekorzystnych ruchach migracyjnych osób młodych i w wieku aktywności zawodowej jaką jest Gmina Stawiski. Konieczność zapewnienia wysokiej jakości usług społecznych oraz sprawnego systemu zarządzania nimi leży u podstaw tworzonego w Stawiskach Centrum Usług Społecznych (CUS). Powstanie ono w wyniku przekształcenia dotychczasowego Ośrodka Pomocy Społecznej w Centrum Usług Społecznych w Stawiskach.

Zgodnie z założeniami prawnymi centra usług społecznych pomyślane zostały jako podmioty koordynujące lokalne systemy usług społecznych użyteczności publicznej, a więc usług dostępnych dla wszystkich mieszkańców, a nie tylko dla tych zagrożonych wykluczeniem społecznym, ubogich czy też doświadczających szczególnych problemów, którzy dotychczas byli beneficjentami pomocy społecznej.

Centrum usług społecznych zaprojektowane zostało w ustawie – **jako instytucja jednego okienka**. Taką też formę przyjmie CUS w Stawiskach, a pracownikiem pierwszego kontaktu będzie koordynator indywidualnych usług społecznych. To tutaj mieszkańcy będą mogli uzgodnić z pracownikiem centrum indywidualne plany usług społecznych i w ramach ustalonych planów korzystać z różnorodnych form wsparcia i usług, które świadczyć będą CUS oraz lokalni usługodawcy.

Zgodnie z ustawą o realizowaniu usług społecznych - usługa społeczna to:

- ✿ wsparcie w obszarze określanym w polityce społecznej jako „sfera społeczna”,
- ✿ o charakterze niematerialnym,
- ✿ świadczona bezpośrednio,
- ✿ przez osoby mające odpowiednie kwalifikacje.

Zadania CUS w zakresie usług społecznych to:

- ✿ informowanie mieszkańców o wszystkich usługach społecznych świadczonych przez podmioty współpracujące z centrum i przez samo centrum,
- ✿ przyznawanie i realizacja pojedynczych usług,
- ✿ przygotowywanie indywidualnych planów usług społecznych (IPUS), gdy potrzebne jest kompleksowe wsparcie usługowe.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1818) – zwana dalej ustawą o CUS, usługi społeczne oznaczają działania z zakresu:

- 1) polityki prorodzinnej,
- 2) wspierania rodziny,
- 3) systemu pieczy zastępczej,

- 4) pomocy społecznej,
- 5) promocji i ochrony zdrowia,
- 6) wspierania osób niepełnosprawnych,
- 7) edukacji publicznej,
- 8) przeciwdziałania bezrobociu,
- 9) kultury,
- 10) kultury fizycznej i turystyki,
- 11) pobudzania aktywności obywatelskiej,
- 12) mieszkalnictwa,
- 13) ochrony środowiska,
- 14) reintegracji zawodowej i społecznej (...).

W pierwszej fazie wdrażania CUS w Gminie Stawiski katalog usług społecznych – zgodnie z przeprowadzoną diagnozą potrzeb obejmie 3 typy usług spośród katalogu wskazanego w ustawie. W kolejnych latach działania centrum katalog ten będzie podlegał rozszerzeniu w zależności lub innym zmianom w zależności od potrzeb mieszkańców.

W ramach każdego z wyżej wskazanych typów usług planowane są usługi szczegółowe:

I Usługi promocji i ochrony zdrowia:

- I.1 – Usługi rehabilitacyjne, w tym sala gimnastyczno-rehabilitacyjna
- I.2 – Wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego i wspomagającego leczenie
- I.3 – Sąsiedzkie usługi opiekuńcze

I.4 – Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania

I.5 – Poradnictwo psychologiczne i dietetyczne

II Usługi wspierania rodziny

II.1 – Działalność klubu młodzieżowego

II.2 – Działalność świetlicowa

II.3 - Pomoc w odrabianiu lekcji

II.4 – Warsztaty rozwijające zainteresowania dzieci i młodzieży

II.5 – Działania wspierające funkcje wychowawcze rodziców

III Usługi pobudzania aktywności obywatelskiej

III.1 – Działania integracyjne i animacyjne kierowane do mieszkańców

III.2 – Wsparcie lokalnych organizacji pozarządowych i grup nieformalnych

III.3 – Działania Klubu Seniora

III.4 – Poradnictwo prawne i obywatelskie

Cechą szczególną wyżej wymienionych usług jest ich powszechny charakter oznacza to, że usługi te są usługami użyteczności publicznej w rozumieniu prawa unijnego. Dokumenty unijne stanowią, że adresowanie określonej usługi do konkretnej grupy kategoryjnej (na przykład do seniorów czy osób z niepełnosprawnościami) czy ewentualna opłata za korzystanie z określonej usługi nie stoją w sprzeczności z zasadą powszechności dostępu do usług, jeśli tylko usługi są adresowane do grup mieszkańców o specjalnych, określonych potrzebach, a wielkość ustalonej opłaty za usługę jest tak skalkulowana przez władze publiczne, że nie stanowi dla mieszkańców bariery korzystania z niej. Zgodnie z Art. 7 ust. 2 ustawy o CUS Wykonawcą usług społecznych określonych w Programie Usług Społecznych może być, w szczególności:

1) urząd gminy lub

2) inna niż urząd gminy jednostka organizacyjna gminy, w tym centrum, lub

3) organizacja pozarządowa lub podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2019 r. poz. 688 i 1570), wyłoniony na podstawie tej ustawy, lub

4) podmiot wyłoniony na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1986 i 2215 oraz z 2019 r. poz. 53, 730 i 1655), lub

5) podmiot wykonujący działalność leczniczą w rozumieniu ustawy z dnia 15.04.2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 2190 i 2219 oraz z 2019 r. poz. 492, 730, 959 i 1655).

Zaplanowane w Planie Wdrażania CUS wyżej wskazane usługi będą realizowane zgodnie z trybami wyboru wykonawców wskazanymi w ustawie, z założeniem, że **min. 30% realizowanych usług społecznych będzie realizowana przez organizacje pozarządowe.**

Szczegółowy katalog usług społecznych stanowi załącznik nr 2 do Planu Wdrażania CUS.

5. Cele, jakie mają być osiągnięte w ramach działania CUS i sposoby pomiaru stopnia ich osiągnięcia

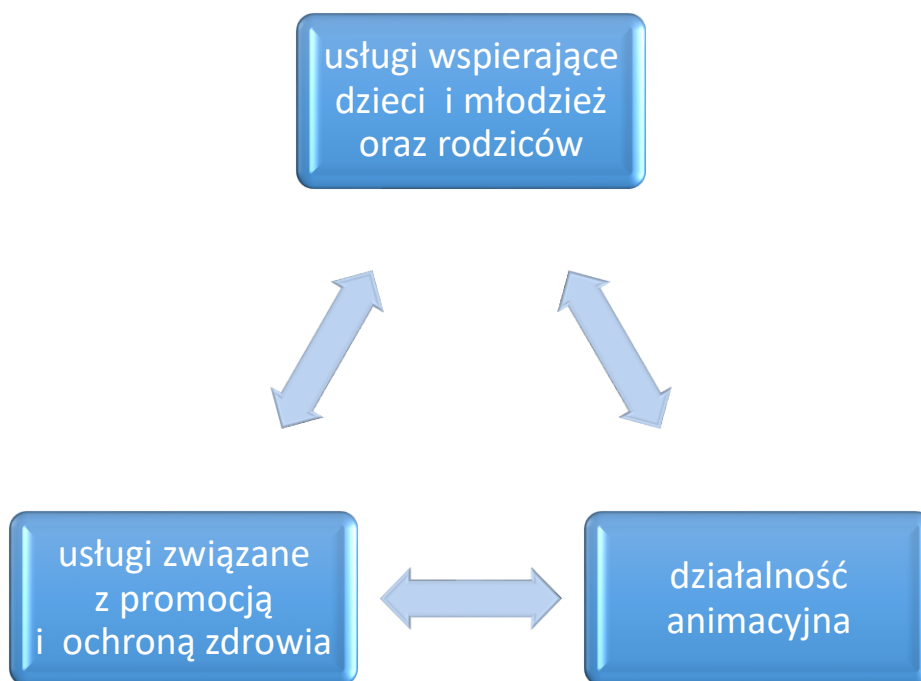
Zgodnie z założeniami rządowymi celem strategicznym Centrów Usług Społecznych jest integracja, rozwój i poszerzenie dostępności oraz koordynacja usług społecznych, tak by stanowiły one odpowiedź na konkretne potrzeby osób, rodzin, grup społecznych oraz ogółu mieszkańców.

Cele szczegółowe to:

- ❁ Rozwój i integracja usług społecznych inicjowanych i koordynowany oddolnie przez samorząd lokalny w odpowiedzi na diagnozowane systematycznie na potrzeby mieszkańców;
- ❁ Zwiększenie dostępu do kompleksowych usług społecznych (pakietów) dla wszystkich mieszkańców indywidualnych, rodzin, grup nieformalnych i organizacji;
- ❁ Rozwijanie usług świadczonych przez specjalistów prezentujących różne zawody pomocowe, uzupełnianych wsparciem społecznym oferowanym przez członków lokalnej społeczności w trybie pomocy sąsiedzkiej, grup samopomocowych czy wolontariatu;
- ❁ Rozwój kompleksowych, lokalnych systemów usług społecznych użyteczności publicznej, świadczonych dla ogółu mieszkańców bezpłatnie lub za rozsądną cenę, niestanowiącą bariery dostępu;
- ❁ Wzmocnienie strategii deinstytucjonalizacji usług społecznych, co wpłynie na rozwój wsparcia środowiskowego, które oparte na dostępnych na poziomie lokalnym usługach pozwala ograniczyć do minimum liczbę placówek całodobowego stałego pobytu,
- ❁ Rozwój metodyki pracy socjalnej i metodyki profesjonalnego pomagania przez tworzenie indywidualnych planów usług społecznych (IPUS), jako praca w ramach relacji pomocowej oraz współpracy i integracji różnych profesji i zawodów pomocowych.

Celem określonym w ramach CUS w Gminie Stawiski jest zwiększenie dostępności usług społecznych odpowiadających na zdiagnozowane potrzeby mieszkańców Gminy Stawiski, które świadczone w sposób skoordynowany i spersonalizowany adresowane są do ogółu mieszkańców naszej gminy.

Zakres i rodzaj usług został określony na podstawie przeprowadzonej diagnozy potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych w Gminie Stawiski. Wskazano następujące zakresy usług do realizacji w CUS Stawiski:

Realizacja usług i ich planowanie na poziomie lokalnym w sposób kompleksowy, a zarazem spersonalizowany, zgodnie z zasadą podmiotowego traktowania mieszkańców przyczyni się do zwiększenia udziału i współdziałania z mieszkańcami Gminy Stawisk.

Cele szczegółowe CUS w Stawiskach to:

- ❁ Rozbudowa oferty usług społecznych i reorientacja prowadzonej polityki w zakresie świadczenia obywatelom usług społecznych (w tym ich deinstytucjonalizacji);
- ❁ Indywidualizacja procesu świadczenia usług społecznych (szycie na miarę);
- ❁ Koordynacja współpracy międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej w świadczeniu usług z różnych zakresów.

Realizacja wskazanych celów przyczyni się do zwiększenia dostępu do zintegrowanych usług społecznych odpowiadających na potrzeby społeczności lokalnej, poprzez zapewnienie kompleksowego wsparcia za pomocą usług, których mieszkańcy gminy potrzebują. Integracja usług społecznych, rozproszonych obecnie w różnych instytucjach, podsystemach, umożliwi bardziej efektywne wykorzystanie gminnej infrastruktury usługowej i tym samym skuteczniejsze zaspokajanie potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie określonych usług społecznych oferowanych w odpowiednio sprofilowanych pakietach usług, świadczonych przez różnych usługodawców i dostarczanych w zindywidualizowanej formule.

Sposób monitorowania celów:

Cel szczegółowy:	Sposób monitorowania	Źródła danych
<p>rozbudowa oferty usług społecznych i reorientacja prowadzonej polityki w zakresie świadczenia obywatelom usług społecznych (w tym ich deinstytucjonalizacji)</p>	<p>Analiza oferty usług społecznych</p>	<p>Oferta, notatka z analizy</p>
<p>indywidualizacja procesu świadczenia usług społecznych (szycie na miarę)</p>	<p>Zgodność oferty z diagnozą Ankieta ewaluacyjna uczestnicy CUS</p>	<p>Ankieta ewaluacyjna Raport z ankiet</p>
<p>koordynacja współpracy międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej w świadczeniu usług z różnych zakresów.</p>	<p>Powołanie Rady Społecznej CUS Regulamin określający zadania i rolę Rady Posiedzenia Rady</p>	<p>Zarządzenie Burmistrza o powołaniu Rady Regulamin Notatki z posiedzeń</p>

6. Sposób zarządzania CUS

Aby właściwie opisać planowany sposób zarządzania nowoutworzonym na bazie ośrodka pomocy społecznej Centrum Usług Społecznych w Stawiskach należy wskazać główną rolę i zadania centrum usług społecznych:

Rola ta wymaga skoncentrowania aktywności tej nowej instytucji na:

- ✿ integracji usług społecznych, świadczonych obecnie w sposób rozproszony, w lokalny system usługowy,
- ✿ rozbudowie lokalnej oferty usług społecznych i konstrukcji programu (programów) usług w sposób adekwatny do potrzeb mieszkańców,
- ✿ indywidualizacji procesu świadczenia usług społecznych (szycie na miarę),
- ✿ koordynacji współpracy międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej w świadczeniu usług społecznych z różnych zakresów.

Zasady działania CUS

Zgodnie z art. 14 ust. 1. Ustawy o CUS przy wykonywaniu zadań, Centrum:

1. oferuje określone usługi społeczne wszystkim osobom uprawnionym (zasada powszechności);
2. ma na względzie dobro osób korzystających z usług społecznych, w szczególności potrzebę respektowania poczucia ich podmiotowości i bezpieczeństwa (zasada podmiotowości);
3. zachowuje standardy jakości usług społecznych (zasada jakości);
4. zmierza do zapewnienia usług społecznych jak najpełniej odpowiadających na potrzeby wspólnoty (zasada kompleksowości);
5. współpracuje z organami administracji publicznej, organizacjami pozarządowymi i podmiotami, których art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, podmiotami wykonującymi działalność leczniczą w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej oraz osobami fizycznymi i prawnymi (zasada współpracy);
6. mając na względzie potrzeby wspólnoty samorządowej, podejmuje działania zmierzające do rozszerzenia oferty usług społecznych, przy wykorzystaniu potencjału podmiotów realizujących usługi społeczne na obszarze działania centrum (zasada pomocniczości);
7. dąży do wzmocnienia więzi społecznych oraz integracji i rozwoju wspólnoty samorządowej (zasada wzmocniania więzi społecznych).

Proces zarządzania CUS

Proces zarządzania CUS w Stawiskach składa się z czterech podstawowych funkcji:

- I. planowanie i podejmowanie decyzji - założenie celów organizacji i określanie sposobu ich wykonania,
- II. organizowanie - racjonalne rozdzielenie działań i zasobów,
- III. przewodzenie/kierowanie - zachęcanie ludzi do współpracy na korzyść interesów organizacji,
- IV. monitorowanie / kontrolowanie (śledzenie postępów organizacji w realizacji jej celów)

Za proces zarządzania odpowiada Dyrektor CUS w Stawiskach.

Do procesu zarządzania należy także wybór realizatorów usług i stała współpraca z nimi.

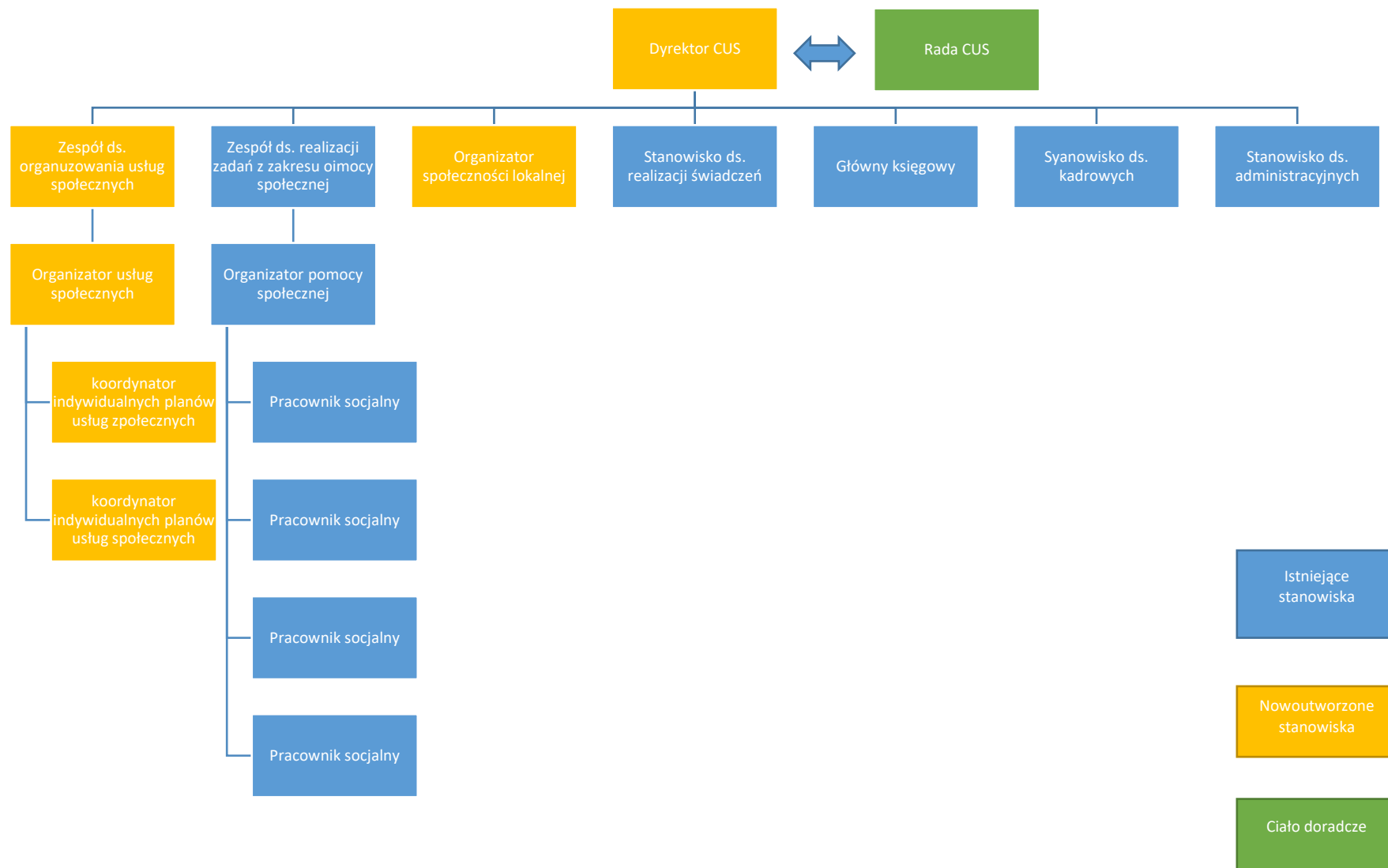
Na poziomie gminnym wśród instytucji/organizacji świadczących usługi mieszkańcom mogą znaleźć się poza CUS m.in.:

- ☼ podmioty oferujące usługi zatrudnienia socjalnego,
- ☼ instytucje kultury (w tym samorządowe ośrodki kultury i biblioteki),
- ☼ instytucje edukacyjne,
- ☼ placówki opieki zdrowotnej i promocji zdrowia,
- ☼ instytucje świadczące usługi opiekuńcze,
- ☼ organizacje pozarządowe,
- ☼ ośrodki sportu i rekreacji,
- ☼ lokalni pracodawcy (u których np. mogą być organizowane staże zawodowe).

Schemat organizacyjny CUS

Mając na uwadze zapisy ustawy dotyczące roli i zasad działania CUS oraz określenia kluczowych stanowisk w CUS w Planie Wdrażania proponujemy następujący schemat organizacyjny Centrum Usług Społecznych w Stawiskach po przekształceniu OPS w CUS:

Schemat organizacyjny CUS w Stawiskach

Zakresy zadań poszczególnych stanowisk

Zakresy zadań oraz wymagane kompetencje dla poszczególnych stanowisk zostały określone w ustawie o realizowaniu usług społecznych:

I Dyrektor CUS

Zgodnie z art. 24 i 25 ustawy o CUS:

Do zadań dyrektora centrum należy w szczególności:

- 1) kierowanie pracami centrum i reprezentowanie centrum na zewnątrz;
- 2) zatwierdzanie opracowywanych przez organizatora usług społecznych standardów jakości usług społecznych;
- 3) zatwierdzanie indywidualnych planów usług społecznych i ich aktualizacji;
- 4) opracowywanie rocznego planu działalności centrum;
- 5) opracowywanie sprawozdania z działalności centrum za poprzedni rok kalendarzowy;
- 6) sprawowanie zarządu mieniem centrum;
- 7) prowadzenie gospodarki finansowej centrum.

Dyrektor centrum może jednocześnie wykonywać zadania organizatora usług społecznych.

Wymagania formalne:

Dyrektorem centrum może być osoba, która:

- 1) ma wykształcenie wyższe;
- 2) ma co najmniej 3-letnie doświadczenie na stanowisku kierowniczym w podmiotach wykonujących usługi z zakresu, o którym mowa w art. 2 ust. 1;
- 3) ukończyła specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej lub uzyskała tytuł specjalisty w dziedzinie zdrowia publicznego, lub ukończyła studia podyplomowe w zakresie organizacji lub zarządzania w ochronie zdrowia;
- 4) ukończyła szkolenie z zakresu zarządzania i organizacji usług społecznych;
- 5) nie była prawomocnie skazana za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe lub wobec której nie wydano prawomocnego wyroku warunkowo umarzającego postępowanie karne w sprawie popełnienia przestępstwa umyślnego ściganego z oskarżenia publicznego lub umyślnego przestępstwa skarbowego.

II Organizator usług społecznych

Zgodnie z art. 27 ustawy o CUS do zadań **organizatora usług społecznych** należy w szczególności:

- 1) organizowanie usług społecznych realizowanych przez centrum;
- 2) prowadzenie na bieżąco rozeznania:
 - a) potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych,

- b) potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie organizowania usług społecznych;
- 3) podejmowanie działań w celu rozwijania oraz koordynacji lokalnego systemu usług społecznych, w tym nawiązywanie współpracy z organami administracji publicznej, organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, podmiotami wykonującymi działalność leczniczą w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej oraz osobami fizycznymi i prawnymi, wykonującymi usługi z zakresu, o którym mowa w art. 2 ust. 1, na obszarze działania centrum;
- 4) opracowywanie standardów jakości usług społecznych określonych w programie usług społecznych, w przypadku braku określenia tych standardów w obowiązujących przepisach.

Organizator usług społecznych kieruje zespołem, o którym mowa w art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy o CUS (**Zespół do spraw organizowania usług społecznych** (w skład zespołu wchodzi organizator usług społecznych oraz koordynatorzy indywidualnych planów usług społecznych w liczbie dostosowanej do potrzeb wynikających z uwarunkowań lokalnych).

Wymagania formalne:

Organizatorem usług społecznych może być osoba, która:

- 1) ma wykształcenie wyższe;
- 2) ma co najmniej 2-letnie doświadczenie na stanowisku kierowniczym w podmiotach wykonujących usługi z zakresu, o którym mowa w art. 2 ust. 1;
- 3) ukończyła szkolenie, o którym mowa w art. 25 ust. 2 pkt 4;
- 4) nie była prawomocnie skazana za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe lub wobec której nie wydano prawomocnego wyroku warunkowo umarzającego postępowanie karne w sprawie popełnienia przestępstwa umyślnego ściganego z oskarżenia publicznego lub umyślnego przestępstwa skarbowego.

Kompetencje potrzebne organizatorowi usług społecznych:

- komunikacja interpersonalna,
- zdolności lidarskie i zarządzanie zespołem,
- orientacja w zakresie metodyki diagnoz społecznych,
- świadomość odmienności kultur organizacyjnych w ramach współpracy międzysektorowej i międzyinstytucjonalnej,
- kompetencje w zakresie pracy socjalnej,
- rozumienie istoty problemów społecznych i wielowymiarowych potrzeb człowieka oraz adekwatności do nich konkretnych usług społecznych,
- świadomość uwarunkowań (szanse, ryzyka, formy) indywidualizacji procesów świadczenia usług.

III Koordynator indywidualnych planów usług społecznych

Zgodnie z art. 29 ustawy o CUS do zadań koordynatora indywidualnych planów usług społecznych należy, w szczególności:

- 1) przeprowadzanie rozpoznania indywidualnych potrzeb osoby zainteresowanej skorzystaniem z usług społecznych określonych w programie usług społecznych, zwanego dalej „rozpoznaniem indywidualnych potrzeb”;
- 2) opracowywanie indywidualnych planów usług społecznych i ich aktualizacji;
- 3) monitorowanie realizacji indywidualnych planów usług społecznych;
- 4) koordynowanie usług społecznych udzielanych w ramach indywidualnych planów usług społecznych;
- 5) przeprowadzanie z osobami objętymi indywidualnymi planami usług społecznych rozmów podsumowujących realizację tych planów.

Wymagania formalne:

Koordynatorem indywidualnych planów usług społecznych może być osoba, która:

- 1) spełnia wymogi przewidziane do wykonywania zawodu pracownika socjalnego;
- 2) ma co najmniej 2-letnie doświadczenie w świadczeniu pracy socjalnej;
- 3) odbyła szkolenie z zakresu opracowywania i realizacji indywidualnych planów usług społecznych;
- 4) nie była prawomocnie skazana za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe lub wobec której nie wydano prawomocnego wyroku warunkowo umarzającego postępowanie karne w sprawie popełnienia przestępstwa umyślnego ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślnego przestępstwa skarbowego.

IV Organizator społeczności lokalnej

Zgodnie z art. 32 Ustawy o CUS do zadań **organizatora społeczności lokalnej** należy w szczególności:

- 1) prowadzenie na bieżąco rozeznania:
 - a) potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie działań wspierających,
 - b) potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie działań wspierających;
- 2) opracowywanie, w oparciu o wnioski wynikające z rozeznania potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie działań wspierających, planu organizowania społeczności lokalnej i jego aktualizacji oraz realizacja tego planu;
- 3) podejmowanie działań w celu aktywizacji wspólnoty samorządowej, w szczególności organizowanie działań wspierających;
- 4) inicjowanie innych niż określone w pkt 3 działań zmierzających do wzmocnienia więzi społecznych i integracji wspólnoty samorządowej;
- 5) współpraca z podmiotami prowadzącymi na obszarze działania centrum animację lokalną lub inne formy pracy środowiskowej.

Wymagania formalne:

Organizatorem społeczności lokalnej może być osoba, która:

- 1) ma wykształcenie wyższe;
- 2) ma co najmniej 2-letnie doświadczenie w zakresie prowadzenia animacji lokalnej lub innych form pracy środowiskowej, w tym pracy ze społecznością lokalną;

- 3) uzyskała II stopień specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny w zakresie specjalności praca socjalna ze społecznością lokalną lub odbyła szkolenie z zakresu organizacji społeczności lokalnej;
- 4) nie była prawomocnie skazana za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe lub wobec której nie wydano prawomocnego wyroku warunkowo umarzającego postępowanie karne w sprawie popełnienia przestępstwa umyślnego ściganego z oskarżenia publicznego lub umyślnego przestępstwa skarbowego.

V Organizator pomocy społecznej

Zgodnie z art. 31 Ustawy o CUS do zadań **organizatora pomocy społecznej** należy w szczególności organizowanie wykonywania przez centrum zadań z zakresu pomocy społecznej.

Wymagania formalne:

Organizatorem pomocy społecznej może być osoba, która:

- 1) spełnia wymogi, o których mowa w art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- 2) nie była prawomocnie skazana za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe lub wobec której nie wydano prawomocnego wyroku warunkowo umarzającego postępowanie karne w sprawie popełnienia przestępstwa umyślnego ściganego z oskarżenia publicznego lub umyślnego przestępstwa skarbowego.

Organizator pomocy społecznej kieruje zespołem, o którym mowa w art. 23 ust. 1 pkt 3 Ustawy o CUS (**Zespół do spraw realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej** (organizator pomocy społecznej, specjaliści z zakresu pracy socjalnej, pracy z rodziną oraz inni specjaliści realizujący zadania z zakresu pomocy społecznej, w tym w zakresie integracji społecznej). W ramach zespołu może zostać wyodrębniona komórka realizująca zadania z zakresu pracy socjalnej. W ramach zespołu centrum zatrudnia pracowników socjalnych)

Rada Społeczna Centrum Usług Społecznych

Rada CUS jest ciałem opiniodawczo doradczym CUS – składa się z przedstawicieli realizatorów oraz odbiorców usług. Jej zadaniem jest wsparcie w procesie wdrażania usług CUS poprzez szersze spojrzenie na działalność CUS w szczególności:

- opiniowanie raportów z działalności CUS,
- czuwanie nad przejrzystością procedur kwalifikacyjnych,
- rozszerzanie bazy usługodawców,
- współpraca z organizatorem społeczności lokalnej,
- czuwanie nad całością oferty usług społecznych w gminie Stawiski i ich komplementarnością.

7. Plan podnoszenia kwalifikacji i nabycia umiejętności przez zespół wdrażający CUS

Plan podnoszenia kwalifikacji i nabycia umiejętności przez zespół CUS został szczegółowo określony przez ustawodawcę w Ustawie o CUS oraz w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 marca 2020 r. w sprawie szkoleń dla pracowników centrum usług społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 664).

Ustawa o CUS w art. 34 ust. 1 nakłada na regionalne ośrodki polityki społecznej obowiązek organizacji **szkoleń dla kadr CUS**: dyrektorów tych jednostek, organizatorów usług społecznych, koordynatorów IPUS oraz organizatorów społeczności lokalnej.

Szkolenia dla pracowników centrum usług społecznych

Rozporządzenie określa minimum programowe szkoleń z zakresu:

- ✿ zarządzania i organizacji usług społecznych;
- ✿ opracowywania i realizacji indywidualnych planów usług społecznych;
- ✿ organizacji społeczności lokalnej.

Minimum programowe obejmuje m.in. następujące moduły z przypisaną im liczbą godzin przeznaczonych na ich realizację, w zależności od zakresu szkolenia:

- ✿ CUS jako podmiot lokalnej polityki społecznej – przepisy prawne regulujące powoływanie, organizację i funkcjonowanie centrum;
- ✿ problematyka usług społecznych w naukach społecznych (pedagogika, psychologia, nauki o polityce publicznej, nauki o zarządzaniu, nauki socjologiczne, w tym nauki o rodzinie);
- ✿ definiowanie usług i ich odbiorców, metody realizacji i zarządzania usługami, tworzenie zintegrowanych lokalnych systemów usług społecznych;
- ✿ metody prowadzenia rozeznania potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych oraz opracowywania diagnozy potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych, a także działań wspierających;
- ✿ usługi społeczne na rzecz osób, rodzin, grup społecznych, grup mieszkańców o określonych potrzebach lub ogółu mieszkańców;
- ✿ programowanie lokalnej polityki społecznej w obszarze usług społecznych, z uwzględnieniem współpracy międzyinstytucjonalnej;
- ✿ zarządzanie zintegrowanym lokalnym systemem usług społecznych, obejmujące planowanie, organizowanie, koordynowanie, realizowanie, monitorowanie i ewaluowanie usług społecznych;
- ✿ realizowanie usług społecznych przez centrum usług społecznych przy pomocy publicznych i niepublicznych wykonawców usług społecznych;

- ✿ gromadzenie, aktualizowanie i udostępnianie informacji o usługach społecznych realizowanych na obszarze gminy lub gmin – aspekty techniczne związane z rozwijaniem i koordynacją lokalnego systemu usług społecznych;
- ✿ opracowywanie diagnozy potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych;
- ✿ praca w bezpośredniej styczności z mieszkańcami – metodyka, z uwzględnieniem zasady podmiotowości oraz radzenia sobie w sytuacjach trudnych;
- ✿ korzystanie z informacji o usługach społecznych realizowanych przez centrum usług społecznych oraz dostępnych w centrum działaniach wspierających – aspekty techniczne związane z opracowywaniem indywidualnych planów usług społecznych;
- ✿ animacja i aktywizacja społeczności lokalnej oraz praca środowiskowa – aspekty praktyczne;
- ✿ kompetencje, zadania i funkcje organizatora społeczności lokalnej jako planisty, organizatora sieci społecznych oraz animatora lokalnego;
- ✿ planowanie rozwoju społeczności lokalnej, w tym opracowywanie i aktualizacja planu organizowania społeczności lokalnej;
- ✿ metodyka pracy ze społecznością lokalną, z uwzględnieniem wolontariatu, samopomocy, wsparcia sąsiedzkiego oraz współpracy z podmiotami prowadzącymi na obszarze działania centrum usług społecznych animację lokalną lub inne formy pracy środowiskowej;
- ✿ doświadczenia ośrodków pomocy społecznej w pracy ze społecznością lokalną;
- ✿ gromadzenie informacji o dostępnych dla mieszkańców działaniach wspierających – aspekty techniczne;
- ✿ zarządzanie usługami społecznymi w kontekście wielokulturowości, psychologiczne uwarunkowania związane z doświadczeniem migracyjnym;
- ✿ rola organizacji pozarządowych w kształtowaniu lokalnego rynku usług społecznych oraz zasady współpracy z partnerami społecznymi.

Rozporządzenie określa także kompetencje kadry prowadzącej szkolenia.

Kadra CUS w Stawiskach będzie podnosić swoje kwalifikacje i kompetencje zgodnie z przypisanymi im szkoleniami stanowiskowymi. Zakładamy, że kadra CUS ukończy szkolenia w pierwszym roku działalności CUS.

Jednocześnie rekomenduje się pracownikom CUS stałe podnoszenie kompetencji społecznych w postaci szkoleń z zakresu między innymi:

- komunikacji społecznej
- negocjacji
- zarządzania zespołem
- zarządzania czasem

Dyrektor CUS będzie tworzył roczne plany szkoleń dla pracowników oraz kierował pracownikami na szkolenia zgodnie z planami szkoleń.

8. Sposoby promocji i informacji nt. działania CUS w odniesieniu do poszczególnych grup odbiorców usług społecznych oraz opis planowanych do zastosowania metod docierania do potencjalnych odbiorców

W związku z tym, że Centrum Usług Społecznych w gminie Stawiski będzie funkcjonowało jako nowa instytucja, powstała po przekształceniu OPS, **głównym celem działań komunikacyjnych CUS jest zwiększenie wiedzy mieszkańców gminy o terminach, zasadach i kryteriach udzielania wsparcia.**

Celami szczegółowymi działań promocyjnych i informacyjnych są:

- ❁ poinformowanie społeczności lokalnej oraz potencjalnych klientów o CUS,
- ❁ poinformowanie potencjalnych klientów o możliwościach wsparcia w ramach CUS,
- ❁ poinformowanie lokalnych instytucji i organizacji o możliwościach współpracy z CUS,
- ❁ zwiększenie aktywności lokalnych organizacji pozarządowych i grup nieformalnych,
- ❁ zachęcenie przedstawicieli instytucji, partnerów społecznych i lokalnych liderów do udziału w Radzie CUS,
- ❁ zwiększenie udziału mieszkańców w działania samopomocowe i wolontaryjne,
- ❁ zwiększenie poziomu aktywności mieszkańców gminy,
- ❁ zachęcenie partnerów społecznych z i spoza terenu gminy do realizacji zadań zleconych.

Budowanie komunikatów i ich treści.

Informacje powinny być dostosowane do możliwości zrozumienia przez adresata, komunikaty muszą być formułowane w sposób przejrzysty, zrozumiały, bez języka projektowego i urzędniczego. Informacja powinna być podawana w sposób spersonalizowany, czyli uwzględniający język korzyści specyficzny dla danej grupy docelowej.

Działania komunikacyjne dostosowane zostaną do specyfiki i charakterystyki grup odbiorców i adresatów, w których specjalnie uwzględnieni zostaną:

- osoby młode, osoby korzystające z nowoczesnych form komunikacji, jak strony internetowe, portale społecznościowe, komunikatory itp.;
- osoby starsze – korzystające z tradycyjnych form komunikacji, jak gazety drukowane, ogłoszenia parafialne, czy „poczta szeptana“;
- osoby zagrożone wykluczeniem społecznym – korzystające z form wsparcia w OPS i organizacjach pozarządowych;
- osoby z niepełnosprawnościami – np. dostosowanie treści internetowych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Do wszystkich ww. grup zostaną dostosowane środki przekazu, takie, jak:

- ❁ informacja na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Stawiskach;
- ❁ strona internetowa CUS;
- ❁ sołtysi we wsiach jako pośrednik w przekazywaniu informacji – indywidualna informacja w postaci ulotki lub „listu“;
- ❁ system komunikacji z mieszkańcami LUPE;

- ✿ tradycyjne formy – ulotki, ogłoszenia;
- ✿ kontakt osobisty, ze szczególną rolą Organizatora społeczności lokalnej oraz członków Rady CUS;
- ✿ promocja prowadzona podczas poszczególnych działań w ramach CUS.

Grupy docelowe działań informacyjnych i promocyjnych w ramach CUS to:

- ✿ mieszkańcy obszaru gminy, jako potencjalni odbiorcy działań CUS;
- ✿ potencjalni partnerzy z obszaru gminy (instytucje, organizacje pozarządowe, grupy nieformalne);
- ✿ potencjalni partnerzy (wykonawcy poszczególnych działań zleconych) z i spoza obszaru gminy.

Cel działań promocyjnych	Adresaci – grupa docelowa	Środki przekazu	Termin
poinformowanie społeczności lokalnej oraz potencjalnych klientów o CUS	wszyscy mieszkańcy gminy	-strona internetowa CUS; -strona internetowa Urzędu; - system komunikacji z mieszkańcami LUPE.	Działanie ciągłe
poinformowanie potencjalnych klientów o możliwościach wsparcia w ramach CUS,	mieszkańcy gminy, w tym osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, młodzież i osoby starsze	-ulotki i ogłoszenia w siedzibie Urzędu, CUS, GOKiS, szkół -praca animacyjna Organizatora społeczności lokalnej -informacja przekazana przez sołtysów, -ogłoszenia parafialne -informacja bezpośrednia za pośrednictwem szkół (nauczyciele) -informacja bezpośrednia poprzez KGW, OSP i inne organizacje -profil w mediach społecznościowych	Działanie ciągłe
poinformowanie lokalnych instytucji i organizacji o możliwościach współpracy z CUS,	przedstawiciele organizacji społecznych, instytucji w gminie i grup nieformalnych	-spotkania z liderami lokalnymi i przedstawicielami instytucji -pisma skierowane do instytucji -informacja na stronie www. Urzędu	IV – VI 2021
zwiększenie aktywności lokalnych organizacji pozarządowych i grup nieformalnych,	członkowie i wolontariusze organizacji, liderzy lokalni	-praca animacyjna Organizatora społeczności lokalnej	Działanie ciągłe
zachęcenie przedstawicieli instytucji, partnerów społecznych i lokalnych liderów do udziału w Radzie CUS,	przedstawiciele organizacji społecznych, instytucji w gminie i grup nieformalnych	- spotkanie z przedstawicielami instytucji, organizacji społecznych i grup nieformalnych	IV – VI 2021

zwiększenie udziału mieszkańców w działania samopomocowe i wolontaryjne,	mieszkańcy gminy	-praca animacyjna Organizatora społeczności lokalnej -profil w mediach społecznościowych - ogłoszenia parafialne - ulotki i ogłoszenia rozprowadzane poprzez działające organizacje społeczne	Działanie ciągłe
zwiększenie poziomu aktywności mieszkańców gminy.	mieszkańcy gminy	-praca animacyjna Organizatora społeczności lokalnej -profil w mediach społecznościowych - ogłoszenia parafialne - ulotki i ogłoszenia rozprowadzane poprzez działające organizacje społeczne	Działanie ciągłe
zachęcenie partnerów społecznych z i spoza terenu gminy do realizacji zadań zleconych.	organizacje społeczne oraz instytucje realizujące zadania w zakresie oferty CUS	-strona internetowa CUS; -strona internetowa Urzędu.	IV – VI 2021

Analiza skuteczności oraz efektywności działań promocyjnych i informacyjnych dokonywana będzie corocznie, przez zespół CUS, przy wsparciu Rady CUS. Celem prowadzonej analizy będzie weryfikacja i ewentualna modyfikacja tych działań.

9. Sposób pozyskiwania i zarządzania informacjami przydatnymi dla potencjalnych klientów CUS

Zarządzanie informacją w placówce, jaką jest CUS, obejmuje niezbędną wiedzę, umiejętności i kompetencje w zakresie organizacji i zarządzania zasobami informacyjnymi oraz świadczenia usług informacyjnych dla odbiorców, z uwzględnieniem takich zagadnień, jak zastosowanie technik informacyjno-komunikacyjnych, projektowanie i zarządzanie narzędziami służącymi do informowania oraz metody gromadzenia i przechowywania informacji. Dotyczy kontroli nad tym, jak informacje są tworzone, zorganizowane, magazynowane, dystrybuowane i wykorzystywane.

Za zarządzanie informacją w CUS odpowiedzialny będzie Dyrektor CUS oraz Zespół ds. organizowania usług społecznych, w skład którego wchodzi organizator usług społecznych oraz koordynatorzy indywidualnych planów usług społecznych.

Etapy zarządzania informacją:

- Etap 1. Przygotowanie dokumentów określających zasady pozyskiwania, przechowywania i archiwizowania informacji (w tym polityka bezpieczeństwa danych osobowych i zasobów informatycznych).
- Etap 2. Przygotowanie matryc (formatek) do publikacji informacji przydatnych dla potencjalnych klientów CUS – bieżących harmonogramów działań, informacji o dostępnych usługach, możliwościach korzystania z usług CUS.
- Etap 3. Publikacja niezbędnych informacji i dokumentów rekrutacyjnych - na stronie internetowej CUS oraz w wersji papierowej w siedzibie CUS.
- Etap 4. Zbieranie danych o usługach realizowanych jako zadania zlecone zewnętrznym podmiotom oraz tworzenie i publikacja ujednoczonych harmonogramów działań.
- Etap 5. Zapewnienie ochrony gromadzonych danych osobowych.
- Etap 6. Archiwizowanie zasobów.

10. Założenia do Programu Usług Społecznych

1. Istota Programu Usług Społecznych i podstawy prawne jego przyjęcia

Centrum usług społecznych to nie tylko nowa jednostka organizacyjna Gminy Stawiski, ale także nowa instytucja lokalnej polityki społecznej, która ma służyć rozwojowi i integracji usług społecznych organizowanych i świadczonych w gminie. Będzie to źródło informacji o usługach, ale także ich koordynacja w jednym miejscu. W ramach CUS każdy mieszkaniec gminy Stawiski, bez względu na dochód i sytuację społeczną, będzie mógł otrzymać wsparcie w sposób zindywidualizowany. Ideą jest dążenie do zapewnienia usług jak najbardziej odpowiadających na potrzeby wspólnoty samorządowej, z uwzględnieniem różnych potrzeb, faz życia, sytuacji całych rodzin.

Formuła funkcjonowania centrum sprzyja realizacji programów usługowych o charakterze powszechnym, w sposób nieprzeciwstawiający ich programom selektywnym. Usługi społeczne o charakterze powszechnym i te dedykowane określonym grupom społecznym są wzajemnie pozycjonowane w ten sposób, że wsparcie adresowane do najbardziej potrzebujących staje się uzupełnieniem programów powszechnych (z uzasadnienia ustawy). Taką właśnie funkcję ma pełnić Program Usług Społecznych (PUS), przyjmowany w drodze uchwały Rady Gminy jako akt prawa miejscowego, stanowiący podstawę realizacji usług społecznych w szerszym wymiarze niż wynika to z przepisów innych ustaw.

Zgodnie z art. 4. Ustawy o CUS

- 1. Rada gminy może przyjąć, w drodze uchwały, program usług społecznych, określający usługi społeczne wynikające z potrzeb wspólnoty samorządowej.*
- 2. Uchwała, o której mowa w ust. 1, stanowi akt prawa miejscowego.*

PUS będzie zatem nie tylko narzędziem odpowiadającym na potrzeby mieszkańców w zakresie określonych usług społecznych, ale jednocześnie jedną z dwóch podstaw prawnych realizacji usług społecznych przez centrum usług społecznych (obok aktów prawnych określających zasady i tryb udzielania niektórych usług społecznych).

2. Zakres podmiotowy i przedmiotowy Programu Usług Społecznych

Zgodnie z art. 5. 1 Ustawy o CUS usługi społeczne określone w PUS mogą być kierowane do osób, rodzin, grup społecznych, grup mieszkańców o określonych potrzebach lub ogółu mieszkańców. W Gminie Stawiski Program Usług Społecznych będzie kierowany do ogółu mieszkańców, zakłada się przygotowanie i uchwalenie jednego PUS.

Przy opracowywaniu PUS będzie brana pod uwagę diagnoza potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych. Tym samym, usługi społeczne określone w PUS stanowią będą faktyczną odpowiedź na potrzeby społeczności lokalnej. O ile Program będzie adresowany do wszystkich mieszkańców gminy, o tyle usługi w nim określone będą adresowane zarówno do ogółu mieszkańców, jak i do poszczególnych kategorii osób i rodzin oraz do wybranych grup społecznych i grup mieszkańców o określonych potrzebach.

Na tym etapie istniejąca diagnoza pozwala już dziś przygotować PUS. Docelowo diagnoza niezbędna do opracowywania Programu Usług Społecznych będzie przez centrum usług społecznych raz na pięć lat, aktualizowana i konsultowana z mieszkańcami oraz reprezentującymi ich organizacjami.

Zgodnie z art. 5 ust. 3 Ustawy o CUS, Program Usług Społecznych Gminy Stawiski będzie zawierał w szczególności:

- ❁ nazwę i cel programu;
- ❁ okres realizacji programu;
- ❁ opis potrzeb uzasadniających realizację programu;
- ❁ charakterystykę i przewidywaną liczbę osób objętych programem;
- ❁ określenie usług społecznych oferowanych w programie;
- ❁ warunki i tryb kwalifikowania osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych określonych w programie;
- ❁ wysokość opłaty za usługi społeczne, osoby uprawnione do uzyskania ulg w opłacie za usługi społeczne i wysokość tych ulg, jeżeli program przewiduje opłatę lub ulgi w opłacie za usługi społeczne;
- ❁ sposób dokumentowania spełniania warunków korzystania z usług społecznych określonych w programie oraz uprawnień do uzyskania ulg w opłacie za usługi społeczne, jeżeli program przewiduje opłatę lub ulgi w opłacie za usługi społeczne;
- ❁ dane osobowe niezbędne do kwalifikowania osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych określonych w programie;
- ❁ organizację programu, w tym etapy jego realizacji;
- ❁ sposób monitorowania i oceny programu oraz mierniki efektywności jego realizacji;
- ❁ budżet programu oraz źródła jego finansowania.

W ramach Programu Usług Społecznych zostaną określone przesłanki korzystania przez mieszkańców z dodatkowych usług społecznych. Przez usługi dodatkowe należy rozumieć zarówno usługi społeczne nieprzewidziane w innych aktach normatywnych, jak i usługi społeczne o zakresie szerszym, aniżeli wynika to z innych aktów normatywnych. To pozwoli na realizację zadań publicznych o znaczeniu lokalnym, nieuregulowanych przez odrębne ustawy, oraz na określenie sposobu realizacji takich zadań.

Jednocześnie przyjęty PUS określając usługi społeczne uregulowane w przepisach odrębnych lub w innych programach przyjętych przez gminę, nie będzie uchybiać tym przepisom i programom i nie będzie regulował w sposób odmienny, niż wynika to np. z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.), procedury ustalania uprawnienia do uzyskania świadczeń z pomocy społecznej, jakimi są np. usługi opiekuńcze. Przestrzeganie tej normy pozwoli zachować spójność pomiędzy przyjmowanymi programami i uniknąć ewentualnych niezgodności z obowiązującymi aktami prawnymi.

3. Tryb prac nad Programem Usług Społecznych

Centrum Usług Społecznych w Gminie Stawiski ma za zadanie rozwijać sieć usług środowiskowych, wzmocniać więzi społeczne, integrować i rozwijać wspólnoty, budować ideę samopomocy, a tym samym dawać poczucie bezpieczeństwa i poprawiać jakość życia wszystkich członków lokalnej społeczności. Istotne jest zatem by został opracowany wspólnie przez partnerów w oparciu o wyniki przeprowadzonej wcześniej diagnozy i wnioski z niej płynące.

Ważne jest także, aby PUS był spójny z innymi działaniami, przede wszystkim planowanymi przez gminę, z jednej strony wynikać z jej priorytetowych celów i kierunków działań, z drugiej – nie powinien powielać działań już prowadzonych przez samorząd czy partnerów społecznych, a raczej je uzupełniać czy też wzmocniać. Praca nad PUS w ramach szerszego zespołu z zaangażowaniem partnerów społecznych pozwoli zadbać o spójność z innymi programami czy strategiami.

W Gminie Stawiski nad opracowaniem PUS pracować będzie Rada Społeczna CUS złożona nie tylko z przedstawicieli samorządu i jednostek organizacyjnych, ale także partnerów społecznych. Przygotowanie PUS z uwagi na jego znaczenie, także dla mieszkańców- przyszłych beneficjentów będzie również procesem uspołecznionym. W związku z tym, że w Radzie Społecznej nie wszystkie środowiska i grupy mieszkańców będą miały swoją reprezentację, projekt PUS zostanie poddany szerokim konsultacjom społecznym z mieszkańcami i ich organizacjami, w formie np. zbierania opinii, czy spotkań konsultacyjnych.

4. Realizacja Programu Usług Społecznych

Realizatorem PUS będzie Centrum Usług Społecznych Gminy Stawiski. Jego rola będzie się wiązała przede wszystkim z: kwalifikowaniem osób do uzyskania usług społecznych wynikających z PUS, ustalaniem opłaty za usługi, jeżeli Program będzie takie opłaty przewidywał, organizowaniem i koordynowaniem usług społecznych określonych w Programie oraz możliwością samodzielnego wykonywania usług społecznych. Realizacja usług odbywać się będzie przy ścisłej współpracy z innymi podmiotami, zwłaszcza organami administracji publicznej i partnerami społecznymi (organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej).

Wykonawcami usług społecznych określonych w Programie będą w szczególności:

- jednostki organizacyjne gminy, w tym CUS,
- organizacje pozarządowe lub podmioty, o którym mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 z późn. zm.), wyłonione na podstawie tej ustawy,
- podmioty wyłonione na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2019 z późn. zm.),
- podmioty wykonujące działalność leczniczą w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 295 z późn. zm.).

Realizacja PUS zapewni optymalne warunki organizacyjne i formalno-prawne dla rozwoju usług społecznych w gminie Stawiski. Umożliwi zarówno realizację usług kierowanych do ogółu mieszkańców, jak i kontynuowanie tych adresowanych do osób i rodzin znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji, na dotychczasowych warunkach.

11. Przygotowanie planu organizowania społeczności lokalnej w ramach aktywności CUS

Zgodnie z artykułem 13 Ustawy o CUS do zadań Centrum należy w szczególności (...) podejmowanie działań na rzecz integracji i wspierania rozwoju wspólnoty samorządowej z wykorzystaniem potencjału tej wspólnoty, w tym organizowanie działań samopomocowych, wolontaryjnych i sąsiedzkich stanowiących uzupełnienie usług społecznych (działania wspierające).

Praca środowiskowa jest usługą kierowaną jak najszerszej do społeczności lokalnej. Działania środowiskowe będą realizowane w trzech, uzupełniających się formach:

- ✿ długofalowy program obejmujący poszczególne, mniejsze działania,
- ✿ projekty animacyjne, zlecane podmiotom zewnętrznym (na przykład organizacjom pozarządowym),
- ✿ integracja różnych działań społecznych, zarówno tych realizowanych bezpośrednio przez CUS, jak i tych zleczanych na zewnątrz.

Praca środowiskowa powinna być realizowana w trzech wymiarach:

- ✿ w wymiarze uprzedzającym - kiedy nie widać szczególnych potrzeb czy zagrożeń – ma za zadanie podtrzymywanie wzajemnych, dobrych relacji w środowisku lokalnym,
- ✿ w wymiarze prewencyjnym – kiedy pojawiają się najdrobniejsze oznaki niepożądanych zjawisk,
- ✿ w wymiarze interwencji – kiedy potrzebne są działania naprawcze.

Praca środowiskowa w CUS w Stawiskach będzie realizowana poprzez

Organizatora społeczności lokalnej (osobę zatrudnioną zgodnie z wymaganymi kwalifikacjami), której zadaniem będzie przede wszystkim diagnozowanie, planowanie i wdrażanie działań (kwalifikowane usługi społeczne)

Współpracujących z Organizatorem lokalnych liderów i animatorów (członków lokalnych organizacji pozarządowych i grup nieformalnych), zaangażowanych bezpośrednio w działania społecznościowe (samoorganizacja społeczna).

Organizacja społeczności lokalnej odbywać się musi w oparciu o zasady, określone w art. 14 ust. 1 Ustawy o CUS, który mówi, że przy wykonywaniu zadań CUS stosuje wskazane zasady:

- 1) oferuje określone usługi społeczne wszystkim osobom uprawnionym (zasada powszechności);
- 2) ma na względzie dobro osób korzystających z usług społecznych, w szczególności potrzebę respektowania poczucia ich podmiotowości i bezpieczeństwa (zasada podmiotowości);
- 3) zachowuje standardy jakości usług społecznych (zasada jakości);
- 4) zmierza do zapewnienia usług społecznych jak najpełniej odpowiadających na potrzeby wspólnoty samorządowej, z uwzględnieniem różnych faz życia oraz sytuacji rodzin (zasada kompleksowości);

- 5) współpracuje z organami administracji publicznej, organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, podmiotami wykonującymi działalność leczniczą w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej oraz osobami fizycznymi i prawnymi (zasada współpracy);
- 6) mając na względzie potrzeby wspólnoty samorządowej, podejmuje działania zmierzające do rozszerzenia oferty usług społecznych, przy wykorzystaniu potencjału podmiotów realizujących usługi społeczne na obszarze działania centrum (zasada pomocniczości);
- 7) dąży do wzmocnienia więzi społecznych oraz integracji i rozwoju wspólnoty samorządowej (zasada wzmacniania więzi społecznych).

Proces przygotowania planu organizowania społeczności lokalnej obejmuje:

- ✿ Weryfikację i ewentualne uzupełnienie danych dotyczących społeczności lokalnych.
- ✿ Wybór podmiotów działania oraz rozpoznanie ich potrzeb oraz potencjałów.
- ✿ Poznanie mieszkańców i szukanie sojuszników.
- ✿ Tworzenie planu i struktury działania. Elementami składowymi planu będą: wskazane konkretne działania (co należy zrobić?); harmonogram działań; informacja o realizatorach (kto będzie prowadził poszczególne działania i kto będzie odpowiedzialny za całość?) oraz wskazanie zasobów rzeczowych i finansowych niezbędnych do realizacji.
- ✿ Wdrożenie planu poprzez bezpośrednie wykonanie działania przez CUS lub zlecenie wykonania innym podmiotom.
- ✿ Monitorowanie i ocena efektywności działań (dowody zmiany – fotografie, wywiady, arkusze obserwacji, notatki). W procesie monitoringu uwzględnione będą dwie perspektywy – rezultaty wspólnego działania oraz proces empowermentu, czyli wzmacniania społeczności, jej zdolności do współdziałania, wrażliwości, aktywności i zaangażowania, poczucia wpływu i sprawstwa.

Plan tworzony będzie na każdy rok działania. Narzędziem wspierającym proces organizowania społeczności lokalnej w gminie Stawiski będzie **Rada Społeczna CUS**.

Podstawą działalności w społecznościach lokalnych jest budowanie sieci współpracy i poprzez to angażowanie lokalnych podmiotów instytucjonalnych i społecznych w procesy ukierunkowane na zmiany. Do Rady CUS zostaną zaproszeni przedstawiciele lokalnych instytucji, organizacji pozarządowych, grup nieformalnych oraz odbiorcy działań.

Rada będzie – we współpracy z Organizatorem społeczności lokalnej – współtworzyła plan organizowania społeczności lokalnej, szczególnie w aspekcie monitorowania. Rada będzie się spotykała minimum dwa razy w roku.

12. Strukturyzacja indywidualnych planów usług społecznych

Zgodnie z art. 29 Ustawy o CUS to koordynatorzy indywidualnych planów usług społecznych są odpowiedzialni za przeprowadzenie rozpoznania indywidualnych potrzeb osób zainteresowanych skorzystaniem z usług, opracowują indywidualne plany usług społecznych (IPUS), aktualizują je, monitorują realizację, koordynują usługi w ramach IPUS oraz podsumowują ich realizację.

IPUS jest podstawową formą realizacji wsparcia i uwzględnia cały pakiet usług odpowiadających na potrzeby osoby zainteresowanej, sposób realizacji tych usług, harmonogram i wskazanie miejsca ich wykonywania. Plan wskazywać może również działania wspierające, czyli oparte na wolontariacie, samopomocy lub pomocy sąsiedzkiej, których organizacją zajmuje się Organizator Społeczności Lokalnej.

W CUS w Stawiskach prowadzone będą Karty Usług (IPUS), składające się z dwóch części – ogólnej i szczegółowej. W części ogólnej uwzględnione będą dane użytkownika usług, w tym dane personalne, daty rozpoczęcia i zakończenia wsparcia, wskazanie problemów (np. czas pozostawania bez pracy lub inne uwarunkowania wskazujące na potrzebę wsparcia), kwalifikacje, uwarunkowania zdrowotne, społeczno– ekonomiczne, sytuację materialną, źródło utrzymania i sytuację rodzinną.

W części szczegółowej zaś znajdują się zdiagnozowane potrzeby klienta (społeczne, zdrowotne, emocjonalne, zawodowe, kulturalne itp.), opinia psychologa (doradcy zawodowego lub innych specjalistów), formy i czas proponowanego wsparcia, przebieg działań, ich efekty i rezultaty oraz monitoring po pół roku od zaprzestania wsparcia CUS.

Karta Usług będzie pełnić w CUS funkcję:

- ✿ informacyjną (zgromadzona w jednym miejscu wiedza o przebiegu wsparcia)
- ✿ monitorującą proces (analiza skuteczności usług)
- ✿ diagnostyczną (będzie służyć planowaniu modyfikacji w pracy z klientem).

Prowadzenie kart będzie zgodne z ustawą o ochronie danych osobowych, elementem niezbędnym jest więc uwzględnienie zgody na jej prowadzenie i zapoznanie z zasadami dotyczącymi przechowywania i przetwarzania danych. Równoległe z Kartą Usług (IPUS) uczestnik będzie podpisywał oświadczenie RODO, zgodne z Polityką ochrony danych osobowych w CUS Stawiski.

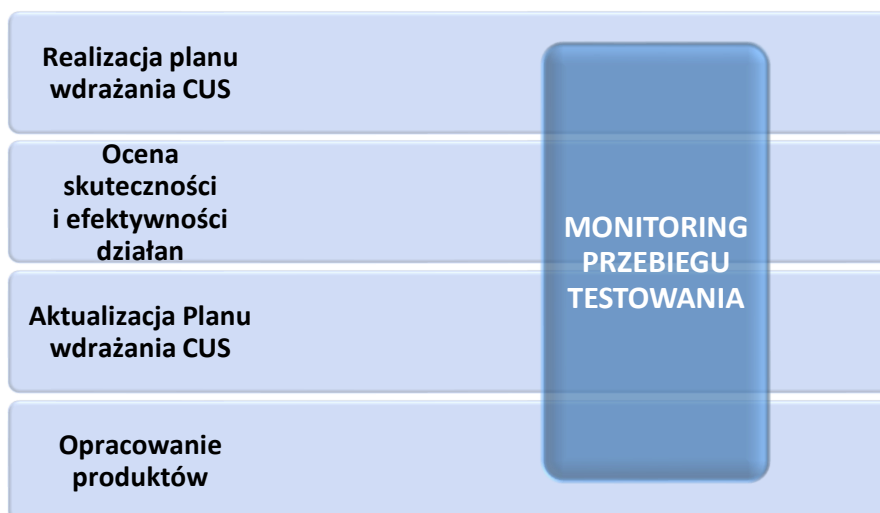
Wzór Karty Usług (IPUS) stanowi Załącznik nr 3 do Planu Wdrażania CUS w Stawiskach.

13. Sposoby testowania oraz określenie rezultatów testowania

Wnioskodawca przetestuje jedno modelowe rozwiązanie dotyczące realizowania usług społecznych w trybie powszechnej dostępności z wykorzystaniem CUS jako nowej jednostki, wpisując się organizacyjnie w sytuację określaną w regulaminie konkursu jako Typ 1, czyli: CUS działające na obszarze jednej gminy, powstałe przez przekształcenie OPS.

Za pośrednictwem Centrum Usług Społecznych Gmina Stawiski będzie miała możliwość realizowania zarówno usług społecznych, które już funkcjonowały w gminie, zwiększając wolumen świadczeń, jak i takich które będą usługami nowymi.

Etapy testowania:

Etap 1 Realizacja Planu Wdrażania CUS

Realizacja Planu Wdrażania CUS i świadczenie usług społecznych z uwzględnieniem usług świadczonych w środowisku lokalnym przez okres 12-tu miesięcy. W tym czasie będą realizowane zarówno dotychczas świadczone, jak i nowe usługi społeczne (wynikające z przeprowadzonej diagnozy). Poza zadaniami realizowanymi przez jednostki organizacyjne gminy, realizowane będą również zadania zlecone organizacjom pozarządowym w trybie otwartych konkursów ofert. Współpraca z partnerami odbywać się będzie w oparciu o wypracowane zasady współpracy.

Rekrutacja uczestników w tej fazie testowania:

- ✿ będzie odbywać się na podstawie oświadczeń złożonych przez wnioskodawców o spełnieniu określonych w PUS warunków do korzystania z usług społecznych oraz o uprawnieniu do ulg w opłacie za usługi społeczne;
- ✿ będzie następowała w oparciu o warunki i w trybie wynikającym z PUS i nie będzie wymagała wydania decyzji administracyjnej;
- ✿ będzie następowało z uwzględnieniem ograniczeń i limitów wynikających z budżetu przewidzianego na realizację programu usług społecznych.

Zakwalifikowanie osoby do korzystania z usług społecznych będzie poprzedzone przeprowadzeniem, w porozumieniu z nią, rozpoznaniem jej indywidualnych potrzeb przez koordynatora indywidualnych planów usług społecznych.

Etap 2 Ocena skuteczności i efektywności działań

Ocena skuteczności i efektywności działań będzie prowadzona przez zespół ds. monitoringu pod kierownictwem Dyrektora CUS. Działania weryfikujące oraz ewaluacyjne będą prowadzone za pomocą różnych metod, w tym metod ilościowych i jakościowych, które ocenią jakość świadczonych usług, skuteczność ich działania oraz poziom satysfakcji odbiorców.

Etap ten będzie dotyczył oceny skuteczności i efektywności działań testowanych przez użytkowników (kadry realizującej usługi, pracowników CUS, pracowników jednostek podległych i Gminy) oraz przez odbiorców.

Ocena działań testowanych przez użytkowników polegać będzie na zebraniu informacji zwrotnych, zasięgnięciu opinii użytkowników co zakresu usług, metod ich realizacji i grupy odbiorców, zebraniu opinii odnośnie jakości oraz jasności informacji zawartych w dokumentacji (oferta, opis usługi, ogłoszenie o rekrutacji). Realizowane będzie z wykorzystaniem następujących metod:

- formularzy monitoringowych – użytkownicy 2-krotnie w toku realizacji testowania poproszeni zostaną o wypełnienie formularzy,
- wywiadów pogłębionych – jakościowej metody badawczej polegającej na przeprowadzeniu strukturalizowanych rozmów z odbiorcami -jednokrotna realizacja w toku testowania,
- opisów studiów przypadku.

Ocena działań testowanych przez odbiorców - będzie polegało na zbieraniu ich opinii w toku trwania testowania oraz badaniu ich kondycji emocjonalnej przed i po odbytym testowaniu. Monitoring realizowany będzie za pomocą następujących technik:

- wywiadów pogłębionych,
- ankiet.

Etap 3 Aktualizacja Planu Wdrażania CUS

Wnioski ocena skuteczności i efektywności działań oraz z monitoringu działań zostaną wykorzystane do aktualizacji Planu Wdrażania CUS. W razie potrzeby podejmowane będą działania interwencyjne modyfikujące procesy ich świadczenia, pozwolą one również na aktualizację programu wdrażania.

Aktualizacja i realizacja Planu Wdrożenia CUS i świadczenia usług społecznych nastąpi z uwzględnieniem usług świadczonych w środowisku lokalnym po uwzględnieniu wniosków z monitoringu działań.

Etap 4 Opracowanie pakietu produktów

Zostanie przeprowadzony przegląd działań projektu i zostaną wypracowane wnioski z realizacji Planu Wdrażania CUS. Na tej podstawie zostanie opracowany pakiet produktów powstałych w wyniku testowania rozwiązania modelowego, takich jak:

- 1) schemat organizacyjny i procedury działania CUS,
- 2) zalecane szkolenia dla pracowników CUS (z uwzględnieniem szkoleń wskazanych w Ustawie),
- 3) zalecane wyposażenie CUS,
- 4) metody i techniki wykorzystywane w diagnozie potrzeb mieszkańców w zakresie usług
- 5) społecznych oraz potencjału lokalnych usługodawców,
- 6) zalecane metody i narzędzia pracy kadr CUS z mieszkańcami, w tym w zakresie metodyki,
- 7) tworzenia indywidualnych planów usług społecznych (IPUS),
- 8) zasady współpracy CUS z partnerami, w tym tworzenia partnerstw lokalnych (jeśli są tworzone),
- 9) narzędzia do oceny skuteczności i efektywności funkcjonowania CUS.

Wnioski wraz opracowanym pakietem produktów powstałych w wyniku testowania rozwiązania modelowego zostaną przedstawione Radzie Programowej, w celu zatwierdzenia przez Radę Programową.

Etap: Monitoring

Monitoring testowania będzie prowadzony równolegle do realizacji Planu Wdrażania CUS i świadczenia usług społecznych. Monitorowanie będzie dotyczyło każdego etapu testowania. Zostanie powołany zespół ds. monitoringu, który będzie działał pod kierownictwem dyrektora CUS. Zadaniem zespołu będzie przeprowadzenie monitoringu z dotychczas prowadzonych działań, opracowanie rekomendacji i wskazówek do dalszych działań. Wypracowane wnioski z realizacji Planu Wdrażania CUS przedłożone Radzie Społecznej CUS.

Rezultaty testowania:

Nazwa rezultatu	Nazwa produktu
Centrum Usług Społecznych, z określoną strukturą organizacyjną i procedurami działania	Schemat organizacyjny i procedury działania CUS Zalecane wyposażenie CUS
Istniejąca Rada Społeczna CUS	Zasady współpracy CUS z partnerami, w tym tworzenia partnerstw lokalnych

Pakiet usług dostarczanych przez CUS w ramach realizacji Programu Usług Społecznych	Narzędzia do oceny skuteczności i efektywności funkcjonowania CUS
Zespół wdrażający CUS z kwalifikacjami i umiejętnościami lub planem ich podniesienia lub nabycia	Zalecane szkolenia dla pracowników CUS z uwzględnieniem szkoleń wskazanych w ustawie
Program Usług Społecznych	Metody i techniki wykorzystywane w diagnozie potrzeb mieszkańców w zakresie usług społecznych i potencjału lokalnych usługodawców
Standardy świadczenia usług	Zalecane narzędzia i metody prac kadry CUS z mieszkańcami, w tym zakresie metodyki tworzenia IPUS

14. Plan i sposób monitorowania usług świadczonych w ramach CUS

W ramach działań CUS będzie prowadzony monitoring świadczonych usług (z uwzględnieniem opinii mieszkańców – członków społeczności lokalnych – m.in. o jakości świadczonych usług), w tym zapewnienie dostarczania danych na potrzeby ewaluacji, która będzie realizowana poza projektem. Zgodnie z definicją monitoring to systematyczne gromadzenie informacji ilościowych i jakościowych z zakresu funkcjonowania instytucji (CUS) oraz stanu realizacji celów z punktu widzenia rzeczowego i finansowego. A więc monitoring jest wewnętrznym mechanizmem oceny działalności CUS. Natomiast ewaluacja to systematyczne badanie wartości lub cech planu działania z punktu widzenia określonych wcześniej kryteriów. Celem monitoringu CUS jest ocena skuteczności realizowanych usług oraz ocena zgodności realizacji działań z założonymi celami i zdiagnozowanymi potrzebami. Monitorowanie będzie realizowane w oparciu o system monitoringu, który jest podstawowym narzędziem mierzenia stopnia wdrożenia przewidzianych celów i przedsięwzięć. Odpowiednio zaplanowany i przygotowany system wskaźników spełnia wiele istotnych funkcji:

Pomoc w zarządzaniu CUS – monitoring umożliwia śledzenie postępów w osiąganiu zamierzonych wartości wskaźników produktu i rezultatu, co daje informacje czy należy wprowadzić ewentualne korekty w realizowanych działaniach.

Rozliczanie usług – ukazanie podstawowych osiągnięć interwencji, czyli jej produktów i rezultatów w stosunku do poniesionych nakładów (finansowych, ludzkich, itp.).

Podstawa dla ewaluacji i oceny efektów – sprawny system monitoringu zapewni rzetelne dane stanowiące wkład do procesu ewaluacji – oceny skuteczności i efektywności realizowanych usług,

Zapewnienie informacji – dane z systemu monitoringu stanowią informację dla interesariuszy interwencji na różnych poziomach, m.in.: użytkowników (kadra, organy i pracownicy CUS, podmiotów realizujących usługi oraz społeczności lokalnej, mieszkańców Gminy Stawiski).

Funkcja społeczna – funkcjonowanie CUS ma odpowiadać na potrzeby społeczności lokalnej, stąd też niezbędne jest dostarczanie jej wiedzy o realizacji działań. Zapewnia to zrozumienie i poparcie ogółu mieszkańców dla zaplanowanego kształtu działań CUS, w tym zakresu i formy realizowanych usług.

Wskaźniki uzyskane bezpośrednio przy realizacji usług:

Nazwa usługi	Nazwa wskaźnika	Jednostka zliczania	Wartość wskaźnika	Jednostka	Dokumenty potwierdzające realizację wskaźnika
USŁUGI ZWIĄZANE Z PROMOCJĄ I OCHRONĄ ZDROWIA					
Usługi rehabilitacyjne, w tym Sala gimnastyczno-rehabilitacyjna	liczba osób korzystających z usług fizjoterapeuty oraz z sali	miesiąc	20	osoba	rejestr usług (imię i nazwisko uczestnika usługi, data, czas trwania usługi)
	liczba godzin pracy fizjoterapeuty (śr. 80 miesięcznie)	miesiąc	800	godzina	karty czasu pracy fizjoterapeuty
Wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego	liczba osób korzystających z usług wypożyczalni	miesiąc	10	osoba	rejestr wypożyczeń
Działania profilaktyczne zdrowotne	liczba godzin konsultacji dietetycznych	rok	300	sztuka	rejestr udzielonych konsultacji (imię i nazwisko uczestnika usługi, data, czas trwania usługi)
	liczba godzin konsultacji psychologicznych	rok	540	sztuka	rejestr udzielonych konsultacji (imię i nazwisko uczestnika usługi, data, czas trwania usługi)
	liczba mieszkańców objętych wsparciem dietetyka	rok	30	osoba	rejestr udzielonych konsultacji (imię i nazwisko uczestnika usługi, data, czas trwania usługi)
	liczba mieszkańców objętych wsparciem psychologa	rok	30	osoba	rejestr udzielonych konsultacji (imię i nazwisko uczestnika usługi, data, czas trwania usługi)
specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania - pielęgniarstwo	liczba godzin pracy pielęgniarki środowiskowej	rok	480	godzina	rejestr godzin usług opiekuńczych

USŁUGI WSPIERAJĄCE DZIECI I MŁODZIEŻ ORAZ RODZICÓW

Utworzenie, wyposażenie i działalność Klubu Młodzieżowego - miejsca integracji młodzieży	Liczba działających Klubów Młodzieżowych	projekt	1	sztuka	plan działań Klubu sprawozdanie z działalności Klubu
	Liczba osób uczestniczących w spotkaniach Klubu	rok	10	osoba	wykaz osób korzystających z Klubu karta zgłoszeniowa
	Liczba spotkań w ramach Klubu	rok	40	sztuka	plan działań Klubu sprawozdanie z działalności Klubu
Warsztaty rozwijające zainteresowania	Liczba grup warsztatowych/zajęć	rok	6	Grupa	program warsztatów/zajęć sprawozdanie z realizacji warsztatów
	Liczba godzin warsztatów	rok	480	godzina	program warsztatów/zajęć
	Liczba uczestników warsztatów	rok	80	osoba	karta zgłoszeniowa
Świetlica usługi opiekuńcze	Liczba działających świetlic	projekt	1	sztuka	koncepcja pracy świetlicy roczny plan pracy informacje na stronie CUS
	Liczba dzienników zajęć	rok	2	sztuka	dziennik zajęć świetlicy
	Liczba godzin zajęć opiekuńczych – (śr. 25 godzin w tygodniu/grupa)	rok	1300	godzin	dziennik zajęć świetlicy
	Liczba spotkań okolicznościowych - Dzień Dziecka, Wigilia, Dzień wiosny	rok	3	sztuka	dziennik zajęć świetlicy Sprawozdanie ze spotkania
Pomoc w odrabianiu lekcji	Liczba kart konsultacji (przedmiotowe)	rok	5	sztuka	plan konsultacji w podziale na przedmioty/obszary
	Liczba godzin konsultacji	rok	300	godzina	karta konsultacji sprawozdanie z konsultacji

działania wspierające funkcje wychowawcze rodziców/opiekunów	Liczba osób które wezmą udział w warsztatach	rok	50	osoba	Sprawozdanie z realizacji zadania, zestawienie osób korzystających ze wsparcia,
	liczba godzin warsztatów	rok	48	Godzina	program warsztatów
	liczba warsztatów	rok	12	sztuka	program warsztatów
DZIAŁALNOŚĆ ANIMACYJNA					
Działania animacyjne zwiększające aktywność mieszkańców gminy	Liczba wydarzeń integracyjnych	rok	4	sztuka	listy uczestników sprawozdanie z wydarzenia Dokumentacja fotograficzna
	koncerty kulturalne	rok	6	sztuka	Program wydarzenia Sprawozdanie z koncertu Dokumentacja fotograficzna
Sąsiedzkie usługi opiekuńcze	Liczba osób objętych usługą społeczną	rok	18	osoba	Liczba osób objętych usługą społeczną
Wspieranie lokalnych organizacji pozarządowych i liderów w formie mikrodotacji oraz szkoleń i doradztwa	liczba działających COP	rok	1	sztuka	- Standard COP - Rejestr usług
	liczba osób korzystających z usług COP	rok	30	osoba	- Standard COP - Rejestr usług -dokumentacja fotograficzna (wydarzenie integracyjne)
	liczba szkoleń	rok	4	Sztuka	Program szkolenia Lista obecności
	liczba godzin doradztwa	rok	60	Godzina	Karta usług doradczych
	Liczba konkursów dotacyjnych	rok	2	sztuka	Regulamin konkursu na mikrodotacje

	Liczba mikrodotacji	rok	10	sztuka	Dokumentacja mikrodotacji - wzór wniosku o dotację, wzór umowy, wzór sprawozdania	
Działania integracyjne i animacyjne kierowane do grupy seniorów/ działalność Klubu Seniora	Liczba działających Klubów Seniora	rok	1	sztuka	Regulamin Klubu Seniora Program pracy Klubu Seniora	
	liczba osób korzystających z Klubu	rok	20	osoba	wykaz osób korzystających z Klubu wykaz osób korzystających z poszczególnych wydarzeń	
	liczba dni pracy Klubu	rok	100	sztuka	Regulamin Klubu Seniora Program pracy Klubu Seniora	
	liczba warsztatów	rok	12	sztuka	plan warsztatów sprawozdanie z warsztatów	
	liczba wycieczek	rok	4	sztuka	plan wycieczek sprawozdanie z wycieczki	
Poradnictwo i obywatelskie	prawne	Liczba osób korzystających z poradnictwa	rok	50	Osoba	rejestr udzielonych konsultacji (imię i nazwisko uczestnika usługi, data, czas trwania usługi) zestawienie osób korzystających ze wsparcia
		Liczba godzin dyżurów	rok	192	godzina	rejestr udzielonych konsultacji (imię i nazwisko uczestnika usługi, data, czas trwania usługi)

15. Określenie pakietu dokumentów, który powstanie w wyniku testowania założonego w projekcie modelu CUS

Pakiet dokumentów, który powstanie w wyniku testowania założonego w projekcie modelu CUS

- ☼ Schemat organizacyjny i procedury działania CUS;
- ☼ Regulamin CUS i standardy działań;
- ☼ Statut CUS.

Schemat oraz procedury działania będą zgodne z treścią Ustawy o CUS. Centrum będzie funkcjonowało w oparciu o regulamin oraz standardy działań, w którym szczegółowo zostaną wskazane procedury działania w zakresie poszczególnych zespołów, podejmowania decyzji, obsługi klientów, organizacji pracy wewnętrznej. Rodzaj i zakres zadań w tym usług społecznych, przekazanych do realizacji CUS oraz szczegółową organizację CUS określi statut (uchwała rady gminy).

Zalecane szkolenia dla pracowników CUS z uwzględnieniem szkoleń wskazanych w ustawie

Centrum będzie realizowało szkolenia wymagane zapisami Ustawy o CUS, jak również każdorazowo na wniosek pracownika będzie weryfikowana możliwość szkolenia lub kursu. Zostanie przygotowany Plan podnoszenia kwalifikacji i nabycia umiejętności przez zespół wdrażający CUS.

Zalecane wyposażenie CUS

Centrum będzie wyposażone w odpowiednią liczbę pomieszczeń zapewniających komfortowe warunki pracy, jak również współpracę z organizacjami zewnętrznymi, obsługę klientów, realizacji części usług. Pomieszczenia będą wyposażone w niezbędne meble, drukarki ze skanerem, ksero, komputery z oprogramowaniem z dostępem do Internetu i inny sprzęt, m.in. telefony komórkowe i telefon stacjonarny gwarantujące prawidłową realizację działań.

Metody i techniki wykorzystywane w diagnozie potrzeb mieszkańców w zakresie usług społecznych i potencjału lokalnych usługodawców

Diagnoza zrealizowana przed fazą testowania będzie powtarzana cyklicznie. Do pozyskania danych wykorzystywane są zróżnicowane metody, w tym jakościowe i ilościowe. Wśród narzędzi ilościowych: analiza danych statystycznych, analiza innych danych zastanych, sondaże opinii, ankiety, a wśród narzędzi jakościowych: warsztaty, studia przypadków.

Zalecane narzędzia i metody prac kadry CUS z mieszkańcami, w tym zakresie metodyki tworzenia IPUS

Zgodnie z zapisami ustawy o CUS zakwalifikowanie osoby będzie poprzedzone przeprowadzeniem przez koordynatora indywidualnych planów usług społecznych rozpoznania potrzeb. Praca z mieszkańcami będzie dodatkowo wspierana narzędziami animacyjnymi oraz podejmowaniem działań wspierających: samopomocowych, wolontarystycznych, sąsiedzkich stanowiących uzupełnienie usług społecznych.

Zasady współpracy CUS z partnerami, w tym tworzenia partnerstw lokalnych

CUS będzie skupiało w sobie wszystkie rodzaje usług społecznych świadczonych na terenie gminy. Poza zadaniami realizowanymi przez jednostki organizacyjne gminy realizowane będą również zadania zlecone organizacjom pozarządowym w trybie otwartych konkursów ofert. Współpraca z partnerami odbywać się będzie w oparciu o wypracowane zasady.

Narzędzia do oceny skuteczności i efektywności funkcjonowania CUS

Centrum będzie prowadzić działania weryfikujące oraz ewaluacyjne za pomocą działań takich jak: przeprowadzenie badań ilościowych i jakościowych, które potwierdzą jakość świadczonych usług, skuteczność oraz poziom satysfakcji odbiorców.

16. Plan finansowy

Plan finansowy Centrum Usług Społecznych w Stawiskach na lata 2021 - 2023									
Usługi społeczne	środki przeznaczone na realizację usługi ogółem	środki na 2021r.	środki na 2022 r.	środki na 2023 r.	Zadanie własne CUS (kwota zadania ogółem)	Zadanie zlecone (kwota zadania ogółem)	zakup wyposażenia w pierwszym roku	nowa usługa społeczna	zwiększenie wolumenu dotychczasowych usług
I Usługi promocji i ochrony zdrowia	648 330,00	285 180,00	305 040,00	58 110,00	648 330,00	0,00	58 100,00	415 050,00	233 280,00
I.1 – Usługi rehabilitacyjne – w tym Sala gimnastyczno-rehabilitacyjna	167 600,00	71 600,00	76 800,00	19 200,00	167 600,00	0,00	14000,00	167 600,00	0,00
I.2 – Wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego i wspomagającego leczenie	60 400,00	49 150,00	9 000,00	2 250,00	60 400,00	0,00	42400,00	60 400	0,00
I.3 – Sąsiedzkie usługi opiekuńcze	233 280,00	87 480,00	116 640,00	29 160,00	233 280,00	0,00	0,00	0,00	233280,00
I.4 – Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania	60 000,00	22 500,00	30 000,00	7 500,00	60 000,00	0,00	0,00	60 000	0,00
I.5 – Poradnictwo psychologiczne i dietetyczne	127 050,00	54 450,00	72 600,00	0,00	127 050,00	0,00	1700,00	127050	0,00
II Usługi wspierania rodziny	393 500,00	169 100,00	181 600,00	42 800,00	96 400,00	297 100,00	41 900,00	393 500,00	0,00
II.1 – Działalność klubu młodzieżowego	55 500,00	33 000,00	18 000,00	4 500,00	0,00	55500,00	19500,00	55500,00	0,00
II.2 – Działalność świetlicowa	85 400,00	49 400,00	36 000,00	0,00	85 400,00	0,00	22400,00	85400,00	0,00
II.3 - Pomoc w odrabianiu lekcji	11 000,00	3 500,00	6 000,00	1 500,00	11 000,00	0,00	0,00	11000,00	0,00

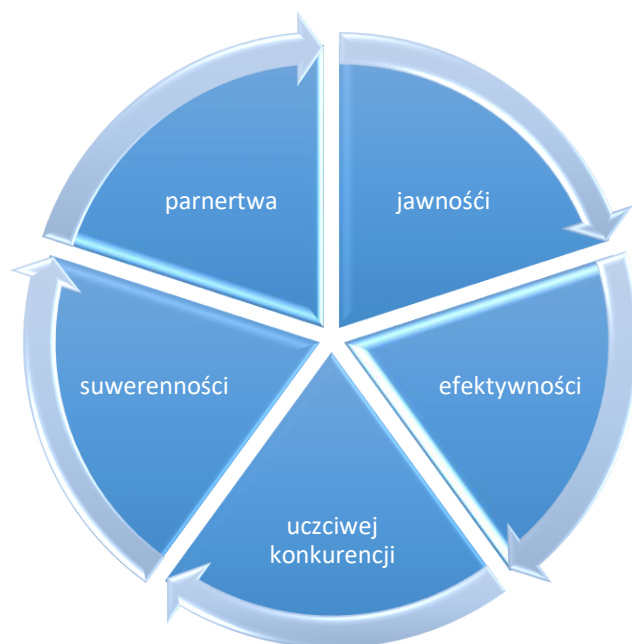
II.4 – Warsztaty rozwijające zainteresowania dzieci i młodzieży	201 600,00	67 200,00	105 600,00	28 800,00	0,00	201600,00	0,00	201600,00	0,00
II.5 – Działania wspierające funkcje wychowawcze rodziców	40 000,00	16 000,00	16 000,00	8 000,00	0,00	40000,00	0,00	40000,00	0,00
III Usługi pobudzania aktywności obywatelskiej	486 088,42	199 600,00	230 800,00	55 688,42	238 488,42	247 600,00	30 000,00	292 000,00	194 088,42
III.1 – Działania integracyjne i animacyjne kierowane do mieszkańców	214 488,42	70 000,00	115 000,00	29 488,42	136488,42	0,00	0,00	0,00	136488,42
w tym Działania integracyjne i animacyjne kierowane do mieszkańców - zadania zlecone	78 000,00	26 000,00	39 000,00	13 000,00	0,00	78000,00	0,00	78000,00	0,00
III.2 – Wsparcie lokalnych organizacji pozarządowych i grup nieformalnych	112 000,00	51 000,00	51 000,00	10 000,00	0,00	112000,00	0,00	112000,00	0,00
III.3 – Działania Klubu Seniora	102 000,00	57 000,00	36 000,00	9 000,00	102000,00	0,00	30000,00	102000,00	0,00
III.4 – Poradnictwo prawne i obywatelskie	57 600,00	21 600,00	28 800,00	7 200,00	0,00	57600,00	0,00	0,00	57600,00
RAZEM	1 527 918,42	653 880,00	717 440,00	156 598,42	983 218,42	544 700,00	130 000,00	1 100 550,00	427 368,42
% zadań zleconych	35,6%								

17. Zasady współpracy między jednostkami zajmującymi się świadczeniami i usługami

Zgodnie z ustawą o CUS celem Centrum nie jest konsolidacja świadczenia usług w jednej instytucji, ale integrowanie i koordynowanie usług świadczonych przez różnych lokalnych usługodawców (publicznych i niepublicznych) współpracujących z Centrum. W art. 14 ust. 5 tej ustawy, zasada współpracy została zdefiniowana jako „współpraca Centrum z: organami administracji publicznej, organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, podmiotami wykonującymi działalność leczniczą w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej oraz osobami fizycznymi i prawnymi, odbywająca się z uwzględnieniem suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności”.

Zasady współpracy powinny stanowić swoisty kręgosłup współpracy CUS z partnerami, to przez ich pryzmat analizowane powinny być wszelkie działania CUS w tym obszarze. Wymienione w ustawie zasady przenikają się i warto stosować je łącznie. W związku z tym, że istotnym partnerem w przypadku Gminy Stawiski są podmioty z sektora obywatelskiego, czyli organizacje społeczne, warto odnieść się do definicji zasad współpracy wypracowanych w ramach „Modelu współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi”.

Zgodnie z założeniami Modelu zasady są definiowane w sposób następujący:

Zasada suwerenności

Partnerzy współpracy zachowują niezależność we wzajemnych relacjach i mają prawo do wzajemnej konstruktywnej wymiany opinii, w tym opinii krytycznych, własnej reprezentacji (strony występują w ramach uzyskanych kompetencji i w imieniu osób, które reprezentują), wzmacniania swoich struktur organizacyjnych dla wzbogacania potencjału do efektywnego działania.

Zasada partnerstwa

Współdziałanie suwerennych partnerów na rzecz celów, które są kluczowe dla rozwoju lokalnej społeczności, w oparciu o zasadę dobrowolności, równorzędności i wspólnie ustalonych zasad działania. Podejmują oni wspólne wysiłki w przekonaniu, że dzięki łączeniu zasobów i kompetencji osiągną lepsze rezultaty. Partnerstwo zakłada, że wszystkie strony współpracują ze sobą w oparciu o zasady współdziałania, współdecydowania i współodpowiedzialności.

Zasada efektywności

Zadania publiczne powinny być wykonywane w oparciu o reguły gospodarności (oszczędnie), tworzenia maksymalnej wartości za określone nakłady i szanowania publicznych zasobów. Efektywność w działaniach standardowych oznacza relację cena-jakość z uwzględnieniem korzyści dla społeczności (to oznacza, że bardzo istotna w realizacji zadania jest też jego wartość społeczna).

Zasada uczciwej konkurencji

Zakłada, że wszystkie odpowiednio przygotowane podmioty mają szansę rywalizować o możliwość wykonywania zadań publicznych. Samorząd powinien przeciwdziałać tendencjom monopolistycznym oraz konfliktowi interesów związanych z łączeniem funkcji publicznych i społecznych.

Zasada jawności

Zakłada, że partnerzy współpracy wzajemnie udostępniają sobie pełną i prawdziwą informację na temat obszarów swojego działania, które są istotne z punktu widzenia budowania wysokiej jakości partnerstwa. Wynika to z potrzeby budowania wzajemnego zaufania.

Zaprezentowane rozumienie zasad w oparciu o Model współpracy pokazuje intencje, nie jest oficjalną definicją. To docelowo Rada Społeczna CUS powinna wypracować wspólne rozumienie każdej zasady w kontekście specyfiki społeczności Gminy Stawiski.

Ponadto istotna wydaje się zasada standaryzacji jako jednego z ważnych elementów zapewniania wysokiej jakości usług świadczonych przez organizacje. Standardy mają pozwolić realizować dane działanie w sposób z góry określony i łatwy do oceny. Warunkuje to zapewnienie wysokiej jakości oraz efektywność prowadzonych działań przy zachowaniu elastyczności i małej biurokracji działania partnerstwa.

Model współpracy rekomenduje jeszcze jedną zasadę, która nie jest wymieniona wprost w ustawie, ale warto włączyć ją w zasady współpracy – zasadę równości szans. To horyzontalna zasada, która wychodzi z uznania, że nierówności społeczne i dyskryminacja są faktem. Ważnym jej elementem jest praktyczne stosowanie postulatu wzmocnienia/upodmiotowienia grup mniejszościowych i dyskryminowanych. Praktyka ta polega na podejmowaniu szczególnych wysiłków, aby osoby i grupy mniejszościowe lub dyskryminowane były bezpośrednio zaangażowane w realizację zadań do nich skierowanych, a tym samym, aby ich rzeczywista zdolność do decydowania o sobie systematycznie wzrastała.

Ostatnim elementem na którym należy opierać współpracę CUS z innymi podmiotami jest **kultura współpracy**. To swego rodzaju spoiwo, coś czego nie da się wprost przełożyć na konkretne działanie, zadanie, zasadę. Kultura współpracy jest związana z budowaniem relacji, jest czynnikiem spajającym współpracę. Składają się następujące elementy:

Budowa wzajemnego pozytywnego postrzegania się partnerów współpracy

W szczególności motywowanie obu stron do: poszukiwania informacji o zasadach działania partnera i jego zaangażowaniu, akceptowania działalności partnera i zrozumienie dla jego decyzji, zaniechania stosowania nacechowanych negatywnie stereotypów w kontaktach (np. organizacja-zleceńodawca, samorząd-zleceniobiorca zadań publicznych, urzędnik-władza), pozytywnego wartościowania działań i przedsięwzięć podejmowanych przez partnera (zwłaszcza do dostrzegania ich ważności z punktu widzenia rozwoju lokalnej społeczności na rzecz, której działają przeciw obie strony), koncentrowania się na kwestiach wspólnych (łączyjących), a nie różnicujących (dzielących), zachowywania zasad kultury osobistej w kontaktach.

Kształtowanie odpowiednich postaw wobec partnerów

W szczególności poprzez: wzmacnianie wzajemnego zainteresowania działaniami (zwłaszcza poprzez dzielenie się wiedzą i doświadczeniami na wszystkich płaszczyznach wzajemnych relacji – od prostej wymiany informacji, po zachowywanie odpowiedniej formy w kontaktach bezpośrednich), zachowywanie otwartości na zgłaszane przez partnera propozycje, postulaty, argumenty, uwagi, akceptację odmienności w stylach działania

Budowa zaufania między stronami współpracy

W szczególności poprzez: unikanie przypisywania partnerowi negatywnych intencji w podejmowanych przez niego działaniach, inicjowanie wspólnych działań na wielu płaszczyznach, a nie redukowanie współpracy do jednego wymiaru (prostego, najczęściej odwołującego się do finansowania działań), otwarte wyrażanie uznania dla działań partnera, dostrzeganie i docenianie pozytywnych efektów jego aktywności, unikanie podejmowania nieuzasadnionych i godzących w zasadę suwerenności działań kontrolnych.

18. Załączniki

Załącznik nr 1. Diagnoza potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych w Gminie Stawiski

Załącznik nr 2. Katalog usług społecznych planowany do wdrożenia w ramach pilotażu

Załącznik nr 3. Wzór Karty Usług (IPUS)